

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ
ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΚΑΙ Η ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ**

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΟΔΥΣΣΕΥΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΟΣ

Α.Μ. 2001007

[ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2014]

Στη γυναίκα μου Σ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
-----------------------	----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

1.1 Ορισμός της εταιρίας	7
1.2 Τύποι εμπορικών εταιριών	8
1.3 Διακρίσεις των εμπορικών εταιριών	9
1.3.1 Προσωπικές και κεφαλαιουχικές	9
1.3.2 Με ή χωρίς Νομική Προσωπικότητα	10
1.4 Οι προσωπικές εταιρίες	10
1.5 Κεφαλαιουχικές Εταιρίες	13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΙΔΡΥΣΗ-ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

2.1 Μονοπρόσωπη Εταιρία	14
2.2 Μετοχικό Κεφάλαιο	14
2.3 Καταστατικό	15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΕ

3.1 Έννοια Ανώνυμης Εταιρίας	18
3.2 Χαρακτηριστικά Ανώνυμης Εταιρίας	18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

4.1 Έννοια Διοικητικού Συμβουλίου	20
4.2 Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου	21
4.3 Εκλογή Μελών	22
4.4 Θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου(άρθρο 19).....	22
4.5 Διορισμός Μελών	23
4.6 Διάρκεια-Λήξη ιδιότητας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.....	26
4.7 Σιωπηρή παράταση της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου.....	28
4.8 Δημοσιότητα	28
4.9 Συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου	29
4.10 Συνεδρίαση και σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου	30
4.11 Ακυρες αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

5.1 Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου	37
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

6.1 Ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	43
6.2 Αλληλέγγυος ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.....	46
6.3 Αξιώσεις κατά των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	48
6.4 Παραίτηση της εταιρίας από τις αξιώσεις αποζημίωσης	49
6.5 Παραίτηση της εταιρίας από τις αξιώσεις της κατά των μελών του Δ.Σ. και απαλλαγή των συμβούλων από την ευθύνη τους	50
6.6 Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	50
6.7 Είδη συμβάσεων	56
6.8 Εταιρική διακυβέρνηση	60
6.9 De facto διοίκηση – De facto διοικητές	61
6.10 Ασυμβίβαστο διευθυνόντων συμβούλων (άρθρο 23)	62
6.11 Αλλοδαπές ΑΕ στην Ελλάδα	63
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	65
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	68
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	69

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕ	Ανώνυμη Εταιρία
ΑΚ	Αστικός Κώδικας
ΑΠ	Άρειος Πάγος
Γ.Ε.ΜΗ	Γενικό Εμπορικό Μητρώο
ΔΕΕ	Δελτίο Επιχειρήσεων και Εταιρειών (περιοδικό)
ΕλΔνη	Ελληνική Δικαιοσύνη (περιοδικό)
ΕΝ	Εμπορικός Νόμος
ΕΠΕ	Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης
ΚΠολΔ	Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας
ν.	νόμος
ν. δ.	νομοθετικό διάταγμα
π.δ.	προεδρικό διάταγμα
ΠΚ	Ποινικός Κώδικας
ΠολΠρ	Πολυμελές Πρωτοδικείο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διάκριση των εταιριών μεταφράζεται σε προσωπικές και κεφαλαιουχικές .

Στις προσωπικές εταιρίες το πρόσωπο και η προσωπική συμβολή κάθε εταίρου είναι απαραίτητο στοιχείο για την ομαλή λειτουργία της εταιρίας . Αντίθετα στις κεφαλαιουχικές εταιρίες ουσιώδες στοιχείο για την ίδρυση της είναι η συγκέντρωση κεφαλαίων .

Η ανώνυμη εταιρία ανήκει στις κεφαλαιουχικές εταιρίες και έχει νομική μορφή . Πρωτοεμφανίσθηκε στην χώρα μας με το ναπολεόντιο εμπορικό κώδικα (άρθρα 29-37, 40 ,45 EN) , ενώ αργότερα έγινε γνωστή και θεσμοθετήθηκε με το ν.2190/1920 « περί ανωνύμων εταιριών » .

Ο νόμος υπέστη κατά καιρούς αρκετές τροποποιήσεις με σημαντικότερες το ν.δ 4237/1962 , το π.δ 409/1986 με το οποίο εισήχθησαν διατάξεις για τη προστασία των μετόχων και τρίτων και διατάξεις για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις , το π.δ.498/1987 το οποίο προσάρμοσε το ν.2190/1920 με διατάξεις σχετικά με τη συγχώνευση , τη διάσπαση των ανωνύμων εταιριών και τους ενοποιημένους λογαριασμούς και τέλος πρόσφατα με το ν.3604/2007 ο οποίος επιχείρησε να καταστήσει το δικαίο της ανώνυμης εταιρίας περισσότερο ήπιο και ευέλικτο .

Σκοπός της ανώνυμης εταιρίας είναι η συγκέντρωση μεγάλων κεφαλαίων για τη εκμετάλλευση των εφευρέσεων και την εκτέλεση σπουδαίων και πολυδάπανων έργων, τα οποία όμως δεν θα μπορούσαν να εκτελεσθούν από έναν άνθρωπο ή μια μικρή ομάδα ανθρώπων . Για το λόγο αυτό η εταιρική αυτή μορφή της ανώνυμης εταιρίας εξαπλώθηκε και διαδόθηκε ευρύτατα από τον 17ο αιώνα και μετά . Η άντληση του κεφαλαίου μπορεί να γίνει από το ευρύ κοινό , διότι το μετοχικό κεφάλαιο είναι διαιρεμένο σε πολλά μερίδια μικρής αξίας , που είναι ενσωματωμένα σε αξιόγραφα , τα οποία ονομάζονται μετοχές .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Ο άνθρωπος από παλαιωτάτων χρόνων έχει μάθει να ζει και να συνεργάζεται με τους συνανθρώπους του σ' όλες σχεδόν τις καθημερινές του δραστηριότητες . Η ιστορία έχει δείξει πως μπορεί να υλοποιήσει καλύτερα τους στόχους του , όταν προβαίνει σε συνεργασία με τους συνανθρώπους του .

Σύμφωνα με το άρθρο 741 του Αστικού Κώδικα , δια της συμβάσεως της εταιρίας δυο ή πλείονες υποχρεούνται αμοιβαίως εις την ίδια κοινών εισφορών επιδίωξιν κοινού σκοπού και ιδίως οικονομικού. Η εισφορά τους αυτή μπορεί να είναι είτε με χρήμα είτε με κάποιο άλλο είδος (εισφορά σε είδος) και γενικά οτιδήποτε θα μπορούσε να αποτιμηθεί . Ακόμη η φήμη – πελατεία και γενικά η πίστη που απολαμβάνει κάποιος στην αγορά, αποτελεί αντικείμενο εισφοράς .

1.1 Ορισμός της εταιρίας

Ως εταιρία¹ εννοούμε την συμβατική σχέση, την ενοχική σύμβαση με την οποία “δυο ή πλείονες υποχρεούνται αμοιβαίως εις την δια κοινών εισφορών επιδίωξιν κοινού σκοπού και ιδίως οικονομικού”. Ο κοινός αυτός σκοπός μπορεί να είναι:

- φιλανθρωπικός
- θρησκευτικός
- κερδοσκοπικός
- πολιτικός κ.α.

¹ Βλ. Σ. Ψυχομάνη, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Εκδόσεις Σακκουλα 2013, σελ. 1

Προτού όμως καταλήξει στο σκοπό τον οποίο θα ακολουθήσει, πρέπει πρώτα να ενσωματώσει τον συγκεκριμένο τύπο εταιρίας που καθορίζεται από το νόμο . Για παράδειγμα, δεν μπορεί να έχει εμπορικό σκοπό μια εταιρία, αν προηγουμένως δεν έχει λάβει μια από τις συγκεκριμένες μορφές των εμπορικών εταιριών που καθορίζει ο νόμος . Κάθε δραστηριότητα η οποία μπορεί να δώσει την ιδιότητα του εμπόρου σε αυτόν που την ασκεί, θεωρούμε ότι έχει εμπορικό σκοπό .

Μία εταιρία για να συγκαταλεχτεί στις εμπορικές εταιρίες δεν αρκεί μόνο να επιδιώκει εμπορικό σκοπό , αλλά θα πρέπει και να κατοχυρώσει έναν από τους εμπορικούς τύπους που ορίζει η νομοθεσία. Ορισμένες εταιρίες για παράδειγμα, χαρακτηρίζονται ως εμπορικές μόνον εξ' αιτίας του τύπου τους , χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψιν ο σκοπός που επιδιώκουν . Αυτές είναι, η εταιρία περιορισμένης ευθύνης, ο συνεταιρισμός και η ανώνυμη εταιρεία. Όλες όμως οι υπόλοιπες εταιρίες πρέπει να έχουν εμπορική δραστηριότητα για να θεωρηθούν ως εμπορικές .

1.2 Τύποι Εμπορικών Εταιριών

Σύμφωνα με τον Εμπορικό Κώδικα υπάρχουν οχτώ τύποι εμπορικών εταιριών.

Αυτοί είναι οι κάτωθι²:

1. Απλή ετερόρρυθμη εταιρία.
2. Κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρία
3. Ομόρρυθμη εταιρία.
4. Ανώνυμη εταιρεία.
5. Εταιρία περιορισμένης ευθύνης.
6. Συνεταιρισμός ή Συνεργατική εταιρία.
7. Αφανής ή Συμμετοχική εταιρία.
8. Συμπλοιοκτησία

² Βλ. Γ. Μέντη, Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου, 12^η έκδοση , Εκδόσεις Έλλην 2002, σελ. 61-62

Ως εταιρία μπορεί ακόμη να θεωρηθεί και η ομάδα των πιστωτών της πτωχεύσεως . Αυτό όμως αμφισβητείται από πολλούς μέχρι σήμερα . Σε καμία εταιρία δεν επιτρέπεται από το νόμο να επιδιώξει εμπορικό σκοπό με νομικό τύπο ο οποίος να μην περιέχεται σε έναν από τους παραπάνω , ούτε ασφαλώς να απομακρυνθεί από τα χαρακτηριστικά του κάθε εταιρικού τύπου. Η συγκεκριμένη ρύθμιση έχει ψηφιστεί για τη προστασία των τρίτων που συναλλάσσονται με την εταιρία καθώς και των εταίρων της . Όσον αφορά στη σύσταση των εμπορικών εταιριών, απαιτείται για ορισμένες η ύπαρξη ενός ελάχιστου κεφαλαίου . Π.χ. για τη σύσταση της ανώνυμης εταιρίας χρειάζεται να διατεθεί ελάχιστο κεφαλαίο ποσού 24.000 € . Για τη σύσταση της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης δεν ορίζεται τόσο μεγάλο χρηματικό ποσό αλλά πρέπει να είναι τουλάχιστον 4.500 € . Για κάποιες μορφές ανωνύμων εταιριών, όπως είναι οι τράπεζες και οι ασφαλιστικές εταιρίες , υπάρχουν ορισμένες διατάξεις οι οποίες ρυθμίζουν τα περί του κεφαλαίου τους. Αυτές αποτελούν τους έμμεσους περιορισμούς . Υπάρχουν όμως και οι άμεσοι περιορισμοί. Ένα χαρακτηριστικό τους παράδειγμα αποτελεί το γεγονός ότι στην Ελλάδα δε μπορεί να συσταθεί ιδιωτική ασφαλιστική εταιρία χωρίς να έχει τη μορφή της ανώνυμης . Αν εξαιρέσουμε τους ειδικούς αυτούς περιορισμούς, το γενικό συμπέρασμα που μπορούμε να εξάγουμε από τα όσα προαναφέρθηκαν για τον εταιρικό τύπο είναι ότι υπάρχει αρκετά μεγάλη ευχέρεια στην επιλογή του.

1.3 Διακρίσεις των εμπορικών εταιριών

1.3.1 Προσωπικές και Κεφαλαιουχικές

Οι εμπορικές εταιρίες διακρίνονται σε:

- κεφαλαιουχικές
- και προσωπικές.

Κεφαλαιουχικές είναι εκείνες που στηρίζονται στην περιουσιακή συμβολή των εταίρων ενώ προσωπικές είναι εκείνες που η ύπαρξη τους κατά κύριο λόγο στηρίζεται στις διαπροσωπικές σχέσεις των εταίρων . Καθαρά κεφαλαιουχική είναι μόνο η ανώνυμη εταιρία και καθαρά προσωπική είναι μόνο η ομόρρυθμη . Οι υπόλοιπες πέντε εταιρίες συγκεντρώνουν λιγότερα ή περισσότερα στοιχεία και από τις δύο κατηγορίες. Πιο συγκεκριμένα, προς τις κεφαλαιουχικές πλησιάζει περισσότερο η περιορισμένης ευθύνης και η συμπλοιοκτησία, ενώ προς τις προσωπικές, η αφανής και η απλή ετερόρρυθμη . Η κατά μετοχές ετερόρρυθμη συγκεντρώνει τόσο στοιχεία από τη μια κατηγορία όσο και από την άλλη. Όσον αφορά δηλαδή στους ετερόρρυθμους εταίρους είναι κεφαλαιουχική και όσον αφορά στους ομόρρυθμους είναι προσωπική .

1.3.2 Με ή Χωρίς Νομική Προσωπικότητα

Σε όλες σχεδόν τις εταιρίες, ο νόμος αναγνωρίζει νομική προσωπικότητα. Τις θεωρεί ως αυτόνομες οντότητες χωριστές από τα φυσικά πρόσωπα που τις διοικούν ή τις αποτελούν . Έχουν δηλαδή δική τους κατοικία, ιθαγένεια, επωνυμία, περιουσία κ.λ.π. Οι εταιρίες οι οποίες στερούνται νομικής προσωπικότητας είναι μονάχα η αφανής ή συμμετοχική, και η συμπλοιοκτησία.

1.4 Οι προσωπικές εταιρίες

Προσωπικές Εταιρίες είναι εκείνες στις οποίες το προσωπικό στοιχείο (ενασχόληση, ευθύνη, προσωπικότητα του εταίρου) λαμβάνεται ιδιαίτερα υπ' όψιν για τη σύσταση, τη διοίκηση και τη λειτουργία τους. Οι προσωπικές εταιρίες είναι οι εξής³:

- Η Ομόρρυθμη Εταιρία (Ο.Ε.)
- Η Απλή Ετερόρρυθμη Εταιρία (Ε.Ε.)

³ Βλ. Γ. Μέντη, Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου, 12η έκδοση , Εκδόσεις Έλλην 2002, σελ. 65

- Η Ετερόρρυθμη Εταιρία με Μετοχές.
- Η Αφανής ή Συμμετοχική Εταιρία.

Στις προσωπικές εταιρίες ο Νόμος επιβάλλει την ατομική οικονομική ευθύνη των εταίρων για τις οφειλές της εταιρίας και επίσης καθορίζει ότι για την διοίκηση και εκπροσώπηση της επιχείρησης αποφασίζει η πλειοψηφία προσώπων και όχι η πλειοψηφία κεφαλαίου. Οι προσωπικές εταιρίες γενικά παρουσιάζουν τα εξής χαρακτηριστικά και πλεονεκτήματα:

- Κάθε εταίρος ενδιαφέρεται προσωπικά , ο οποίος και διαθέτει για την επίτευξη του σκοπού της εταιρίας τις προσωπικές του γνώσεις και εμπειρίες .

- Η λήψη αποφάσεων όσον αφορά στη δραστηριότητα της εταιρίας, είναι ταχεία και άμεση .

- Προσαρμόζονται γρήγορα και εύκολα στις εκάστοτε συνθήκες της αγοράς και της οικονομίας γενικότερα .

- Ευκολότερη μεταβολή του αντικειμένου της εταιρίας (ευελιξία) χωρίς σοβαρές οικονομικές συνέπειες αν αυτό εξυπηρετεί τα συμφέροντα της εταιρίας και τα συμφέροντα του συναλλασσόμενου καταναλωτικού κοινού .

- Συγκέντρωση περισσοτέρων ειδικοτήτων και ταλέντων μεταξύ των εταίρων .

Στα μειονεκτήματα των προσωπικών εταιριών περιλαμβάνονται τα εξής:

- Η μεγαλύτερη ευθύνη των εταίρων (εκτός από τα ετερόρρυθμα μέλη της ετερόρρυθμης εταιρείας).

- Η πιθανή διαφωνία των εταίρων μεταξύ τους προκαλεί εύκολα τη διάλυση τους .

- Η μικρή πιστοληπτική ικανότητα .

- Η περιορισμένη επιχειρηματική δραστηριότητα (μικρές επιχειρήσεις τοπικού χαρακτήρα) .

- Η μεγαλύτερη θνησιμότητα των εταιριών αυτών (περιορισμένη ζωή) , καθότι μεταβολές της προσωπικής κατάστασης των εταίρων (θάνατος , ανικανότητα, πτώχευση) επιφέρουν κατά κανόνα την λύση της εταιρίας εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία η οποία έχει διατυπωθεί στο καταστατικό .

Γενικά στις προσωπικές εταιρίες, η επίτευξη του εταιρικού σκοπού στηρίζεται βασικά στην προσωπική συμβολή των εταίρων . Απαιτείται επομένως εκτός από τις καταβαλλόμενες εισφορές και η συνεχής συνεργασία όλων των εταίρων. Οι πράξεις οποιουδήποτε εταίρου υποχρεώνουν και δεσμεύουν την εταιρεία και τους υπόλοιπους εταίρους . Η ευθύνη της διοίκησης των εταιρικών υποθέσεων ανήκει σε όλους τους εταίρους παρ' ό,τι κάποιο από τα πρόσωπα των εταίρων ασκεί τα καθήκοντα του διαχειριστή. Για την έγκυρη λήψη αποφάσεων που αφορούν στη συγκρότηση και οργάνωση της εταιρείας , απαιτείται συμφωνία όλων των εταίρων. Όπου δε απαιτείται ομοφωνία, η πλειοψηφία υπολογίζεται με βάση τον αριθμό των εταίρων και όχι των εταιρικών μεριδίων .

Συνέπεια των παραπάνω είναι ότι η εταιρική ιδιότητα είναι συνδεδεμένη με την προσωπικότητα κάθε εταίρου και απαγορεύεται η μεταβίβαση της ιδιότητας αυτής (μεριδίου) χωρίς την συναίνεση των υπολοίπων εταίρων .

Για τη σύσταση προσωπικών εταιριών, δεν απαιτείται από το νόμο ελάχιστο ποσό κεφαλαίου. Το κεφάλαιο διαιρείται σε μερίδια και όχι σε μετοχές . Οι εταίροι επιτρέπεται να εισφέρουν αντί άλλης εισφοράς την προσωπική τους εργασία . Ο αριθμός των προσώπων που αποτελούν τις προσωπικές εταιρίες είναι μικρός (για να είναι δυνατή και έγκαιρη η λήψη αποφάσεων) και συνήθως τα πρόσωπα αυτά τις περισσότερες φορές συνδέονται με φιλία ή συγγένεια ή έχουν πολύ καλές προσωπικές σχέσεις .

1.5 Κεφαλαιουχικές εταιρίες

Το πρόσωπο των εταίρων είναι αδιάφορο για την υπόσταση της εταιρείας, γι' αυτό η μεταβίβαση της εταιρικής ιδιότητας είναι ελεύθερη . Ο θάνατος, η πτώχευση και η απαγόρευση των εταίρων δεν επηρεάζουν την εταιρία. Οι εταίροι δεν έχουν ούτε δικαίωμα ούτε υποχρέωση για εταιρική συνεργασία . Με τη διοίκηση της εταιρίας είναι επιφορτισμένα ειδικά όργανα, τα μέλη των οποίων δεν είναι ανάγκη να έχουν την εταιρική ιδιότητα. Οι εταίροι εκφράζουν τη βούληση τους μόνο στη συνέλευση, οι αποφάσεις της οποίας παίρνονται με πλειοψηφία κεφαλαίου και στην ΕΠΕ και με πλειοψηφία προσώπων . Τέλος, για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρία και όχι οι εταίροι .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΙΔΡΥΣΗ-ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

2.1. Μονοπρόσωπη εταιρία

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Νόμου 3604/2007 η ανώνυμη εταιρία μπορεί να ιδρυθεί από ένα ή περισσότερα πρόσωπα, να καταστεί μονοπρόσωπη με τη συγκέντρωση όλων των μετόχων σε ένα μόνο πρόσωπο . Το άρθρο 3 συμπληρώνει και αντικαθιστά το άρθρο 1 του κ.ν. 2190/1920. Συγκεκριμένα αναφέρεται στο άρθρο 1 του κ.ν. 2190/1920 ότι η ανώνυμη εταιρεία είναι κεφαλαιουχική εταιρία , για τα χρέη της οποίας ευθύνεται μόνο η ίδια με την παρουσία της καθώς δεν υπήρχε σχετική ρητή διάταξη. Επιπλέον με την προσθήκη του άρθρου 3 επιτρέπεται πλέον η ίδρυση μίας μονοπρόσωπης εταιρίας , δυνατότητα που υπήρχε ήδη στα άλλα κράτη μέλη⁴ .

2.2. Μετοχικό κεφάλαιο

Στην παράγραφο 2α του άρθρου 6 του Νόμου 3604/2007 ορίζεται ότι το ελάχιστο κεφάλαιο που χρειάζεται για τη σύσταση μίας ανώνυμης εταιρίας είναι 60.000,00 ευρώ ,το οποίο διαμορφώθηκε στις 24.000 ευρώ σύμφωνα με το ΦΕΚ 240 ⁵Α' την 12/12/2012 . Το μετοχικό κεφάλαιο δεν μπορεί να μειωθεί πέρα από το κατώτερο όριο που ορίζει ο Νόμος , εκτός και αν για τη μείωση του προβλέπεται η ταυτόχρονη αύξηση του κεφαλαίου ως το κατώτερο όριο ή αν η εταιρεία αλλάξει μορφή (Ε.Π.Ε., Ο.Ε.) που χρειάζεται λιγότερο μετοχικό κεφάλαιο .

Αξίζει να σημειωθεί , ότι αν το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας υπερβαίνει τα 3.000.000,00 ευρώ τότε ασκείται περαιτέρω έλεγχος νομιμότητας της σύστασης της εταιρείας και του καταστατικού .

⁴ Ε. Παράκης, Το δίκαιο της Α.Ε. έκδοση 2007, σελ. 45

⁵ ΦΕΚ- www.tax-heaven.gr

Σύμφωνα με την παράγραφο 2β του Νόμου 3604/2007, τα παραπάνω δεν ισχύουν για μετατροπές, συγχωνεύσεις και διασπάσεις, όπου απαιτείται έγκριση από την αρμόδια Αρχή .

2.3. Καταστατικό

Για τη σύσταση της ανώνυμης εταιρίας απαιτείται η σύνταξη καταστατικού⁶, το οποίο έχει ορισμένο περιεχόμενο και υποβάλλεται σε ορισμένο τύπο . Το καταστατικό ρυθμίζει τη λειτουργία της εταιρίας και δεσμεύει τους μετόχους και τα εταιρικά όργανα ως κανονιστική πράξη ιδιωτικού δικαίου μαζί με την ιδρυτική πράξη (άρθρα 63 και 73 ΑΚ) . Συντάσσεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο από ένα (όταν πρόκειται για μονομερή δήλωση) ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (όταν πρόκειται για σύμβαση), τους λεγόμενους ιδρυτές (άρθρο 4 παρ.1) .

Το καταστατικό προκειμένου να είναι έγκυρο θα πρέπει να περιέχει τα κάτωθι:

- Την επωνυμία της εταιρίας
- Το σκοπό της εταιρίας
- Την έδρα της εταιρίας
- Τη διάρκεια της εταιρίας
- Το ύψος και τον τρόπο καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου
- Το είδος των μετοχών , τον αριθμό , την ονομαστική αξία και την έκδοση τους
- Τα ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό της εταιρίας ή στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων έχει υπογράψει το καταστατικό
- Ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου

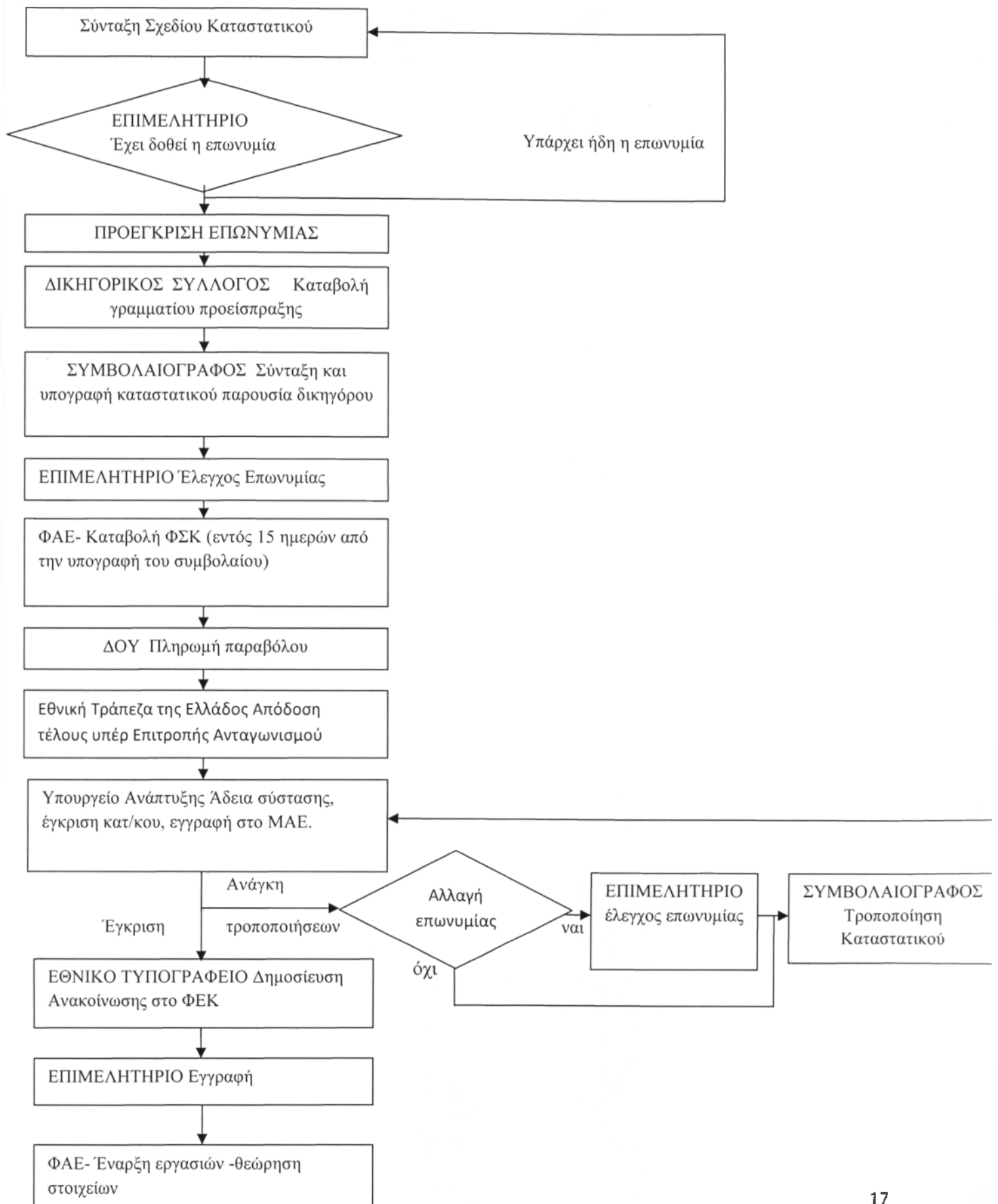
⁶ Βλ. Β. Αντωνόπουλος, Δίκαιο Α.Ε. & Ε.Π.Ε , Δ' Έκδοση 2012, εκδόσεις Σάκκουλα , σελ. 39

Επιπλέον , οι ιδρυτές της εταιρίας είναι υπεύθυνοι για την αποκατάσταση της ζημιάς που υπέστη η εταιρία , οι καλόπιστοι τρίτοι , μέτοχοι ή μη , από παραλήψεις ή ανακριβείς πληροφορίες που περιλήφθηκαν στο καταστατικό , καθώς και από την κήρυξη της ακυρότητας της εταιρίας , αν γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν τις σχετικές πλημμέλειες. Η αξίωση αποζημίωσης μπορεί να παραγραφεί πέντε (5) χρόνια μετά την ίδρυση της εταιρίας .

Αφού το καταστατικό συνταχθεί παρουσία συμβολαιογράφου τότε υπογράφεται από τους μετόχους ιδρυτές της εταιρίας. Στη συνέχεια αντίγραφο του καταστατικού υποβάλλεται στην εποπτεύουσα αρχή που είναι το Υπουργείο Ανάπτυξης. Μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υπογραφή του καταστατικού, οι μέτοχοι-ιδρυτές καταβάλλουν στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ) τον φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου που είναι το 1% στο ύψος του μετοχικού κεφαλαίου. Το τριπλότυπο καταβολής του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου υποβάλλεται στην Αρμόδια Υπηρεσία που υποβλήθηκε και το καταστατικό . Το ιδρυτικό διοικητικό συμβούλιο που αναγράφεται στο καταστατικό , προσκομίζει στο αρμόδιο Επιμελητήριο αντίγραφο του ιδρυτικού καταστατικού για να του χορηγηθεί βεβαίωση ελέγχου επωνυμίας και διακριτικού τίτλου της εταιρίας .

Μετά την συγκέντρωση των παραπάνω δικαιολογητικών εγκρίνεται από τον Υπουργό Ανάπτυξης η άδεια λειτουργίας της Α.Ε. Στη συνέχεια και αφού παραχωρηθεί η άδεια λειτουργίας, εγκριθεί το καταστατικό και αποκτήσει η νεοϊδρυθείσα εταιρία αριθμό μητρώου ανωνύμων εταιριών μαζί με ένα τριπλότυπο καταβολής παραβόλου στο Δημόσιο Ταμείο, υποβάλλονται στο Εθνικό Τυπογραφείο για δημοσίευση στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως(ΦΕΚ, ΤΕΥΧΟΣ ΑΕ ΚΑΙ ΕΠΕ) της σχετικής ανακοίνωσης της ίδρυσης της νέας ανώνυμης εταιρίας .

Στο κάτωθι σχεδιάγραμμα απεικονίζεται η ακριβής διαδικασία για την σύσταση μιας ανώνυμης εταιρίας .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

3.1. Έννοια της ανώνυμης εταιρίας

Η Ανώνυμη Εταιρεία ⁷(Α.Ε.) είναι κεφαλαιουχική εταιρεία, της οποίας το κεφάλαιο της είναι διαιρεμένο σε μετοχές. Το νομικό της πλαίσιο διαμορφώθηκε από τον κωδικοποιημένο νόμο 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών», που αποτέλεσε και το επιμέρους «Δίκαιο της Α.Ε.». Σύμφωνα με το Εμπορικό Δίκαιο η Α.Ε. είναι πάντα εμπορική εταιρεία ακόμα και όταν δεν ασκεί εμπορία. Για την σύσταση της πρέπει να είναι συγκεντρωμένο το κατώτατο όριο μετοχικού κεφαλαίου 24.000 ευρώ σύμφωνα με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 12/12/2012, ΦΕΚ 240 Α'. Το ποσό αυτό οριζόταν στα 60.000 ευρώ μέχρι το 2012.

3.2. Χαρακτηριστικά της ανώνυμης εταιρίας

Αναλυτικότερα τα χαρακτηριστικά της ανώνυμης εταιρίας συνοψίζονται ως εξής:

- Στην ΑΕ η πραγμάτωση της εταιρίας στηρίζεται στην περιουσιακή συμβολή μεγάλου αριθμού εταίρων χωρίς όμως η εταιρία να εξαρτάται από τη τύχη και τη θέληση του κάθε μετόχου ατομικά .
- Σημασία στην ΑΕ έχει η καταβολή της εισφοράς και όχι το πρόσωπο των μετόχων .

⁷ Βλ. ορισμό στην ιστοσελίδα <http://el.wikipedia.org>

- Η ανώνυμη εταιρία έχει νομική προσωπικότητα το οποίο σημαίνει πως , την ευθύνη για τις υποχρεώσεις της φέρει μόνο η εταιρία και όχι οι μέτοχοι της .

- Η ανώνυμη εταιρία έχει εμπορική ιδιότητα , ακόμη και αν δεν έχει εμπορικό ούτε καν οικονομικό σκοπό . Αποτέλεσμα αυτών είναι η υπαγωγή της στο εμπορικό δίκαιο , η τήρηση εμπορικών βιβλίων και η πτωχευτική της ικανότητα .

- Η ανώνυμη εταιρία είναι κεφαλαιουχική και διαθέτει μετοχικό κεφάλαιο , το οποίο διασφαλίζει τους εταιρικούς δανειστές αφού μέσω αυτού συγκροτείται και δεσμεύεται η εταιρική περιουσία .

- Κρατική εποπτεία εξαιτίας του οικονομικού και κοινωνικού ρόλου που αγνά διαδραματίζει αλλά και των οικονομικών συμφερόντων εντός και εκτός της εταιρίας . Κάθε ΑΕ καθώς και τα υποκαταστήματα και πρακτορεία⁸ των εγκαθισταμένων στην Ελλάδα αλλοδαπών ΑΕ , υπόκεινται σε κρατική εποπτεία κατά την ίδρυση αλλά και κατά τη λειτουργία τους .

⁸ Βλ. Σ. Ψυχομάνη, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Εκδόσεις Σάκουλα 2013, σελ. 255

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Η ανώνυμη εταιρία για να ξεκινήσει τη λειτουργία της στο χώρο των επιχειρήσεων θα πρέπει , εκτός από τη συγκρότηση να προχωρήσει και στη σωστή οργάνωση της . Αυτό επιτυγχάνεται με την εύρεση των κατάλληλων οργάνων για τη σωστή και αποτελεσματική άσκηση των λειτουργιών της . Βάσει νόμου τα όργανα που αναλαμβάνουν την άσκηση των διοικητικών λειτουργιών μιας ανώνυμης εταιρίας είναι τα κάτωθι :

- το διοικητικό συμβούλιο
- γενική συνέλευση
- οι ελεγκτές

4.1. Έννοια διοικητικού συμβουλίου

Το διοικητικό συμβούλιο είναι συλλογικό όργανο , το οποίο είναι επιφορτισμένο με τη διαχείριση της εταιρικής περιουσίας που περιλαμβάνει τη λήψη και την εκτέλεση αποφάσεων σχετικά με πράξεις τόσο υλικές όσο και νομικές , και την εκπροσώπηση της εταιρίας (άρθρο 18 παρ.1-3, άρθρο 22 παρ.1) ⁹ που περιλαμβάνει μόνο την τέλεση νομικών πράξεων δικαιοπραξιών, οιονεί δικαιοπραξιών και διαδικαστικών πράξεων.

Ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου δεν μπορεί να είναι λιγότερα από τρία (άρθρο 18 παρ.2) όπως αυτό ορίζεται από το καταστατικό ή από τη γενική συνέλευση .

⁹ Βλ. Β. Αντωνόπουλος, Δίκαιο Α.Ε. & Ε.Π.Ε , Δ' Έκδοση 2012, εκδόσεις Σάκκουλα , σελ. 409, Βλ. νόμος 2190/1920 περί ανωνύμων εταιριών www.tax-heaven.gr

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορούν να είναι φυσικά ή αν το επιτρέπει το καταστατικό και νομικά πρόσωπα , τα οποία όμως δεν αντλούν την εξουσία τους από τη μετοχική τους ιδιότητα .

4.2. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου

Ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου ορίζεται στο καταστατικό ή με απόφαση της γενικής συνέλευσης , πάντα όμως εντός των ορίων που το καταστατικό προσδιορίζει . Ο ελάχιστος αριθμός των ατόμων ορίζεται στα τρία άτομα ενώ δεν τίθεται θέμα ανώτερου αριθμού μελών. Στην περίπτωση δε που το καταστατικό προβλέπει , μέλος του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να είναι και νομικό πρόσωπο , αρκεί δε να οριστεί ένα φυσικό πρόσωπο ως αντιπρόσωπο του στο διοικητικό συμβούλιο .

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δεν χρειάζεται να είναι μέτοχοι της εταιρίας.

Μπορούν να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα , μέτοχοι ή τρίτοι , νομικά πρόσωπα που συγκροτούν το διοικητικό συμβούλιο και δρουν αποκλειστικά στο πλαίσιο και υπό τους όρους λειτουργίας του. Τα μέλη εκλέγονται από τη γενική συνέλευση ή διορίζονται με τους τρόπους και υπό τους όρους που προβλέπει ο νόμος ή το καταστατικό για συγκεκριμένη θητεία .

Με την ανώνυμη εταιρία τα συνδέει περαιτέρω συγκεκριμένη εσωτερική ενοχική σχέση¹⁰. Η οργανική όσο και η ενοχική σχέση μεταξύ μέλους του διοικητικού συμβουλίου και της ανώνυμης εταιρίας , δημιουργείται με την εκ μέρους του μέλους αποδοχή της εκλογής ή του διορισμού του .

Απαραίτητη είναι ασφαλώς η δικαιοπρακτική ικανότητα του μέλους . Δεν απαιτείται εμπορική ικανότητα επειδή το μέλος με αυτή και μόνο την ιδιότητα του , δεν αποκτά εμπορική ιδιότητα .

¹⁰ Βλ. Σ. Ψυχομάνη, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Εκδόσεις Σάκκουλα 2013, σελ. 287

4.3. Εκλογή μελών

Η εκλογή των μελών του διοικητικού συμβουλίου γίνεται αποκλειστικά από την γενική συνέλευση της εταιρίας και είναι πάντοτε επανεκλέξιμα (άρθρο 19 παρ.2) χωρίς να είναι δυνατή αντίθετη καταστατική διάταξη .

Η εκλογή δεν αρκεί για την απόκτηση της ιδιότητας του μέλους , απαιτείται και αποδοχή της εκλογής εκ μέρους του εκλέγοντος , την οποία αυτός μπορεί να εκφράσει ρητά ή σιωπηρά .

Παρόλα αυτά , υπάρχουν διατάξεις σε άλλους νόμους που απαγορεύουν τη συμμετοχή διαφόρων προσώπων στο διοικητικό συμβούλιο ανώνυμης εταιρίας .

Οι διατάξεις αυτές προβλέπουν ασυμβίβαστα συγκεκριμένων ιδιοτήτων με την ιδιότητα του συμβουλίου ανώνυμης εταιρίας . Το ασυμβίβαστο δεν αποτελεί λόγο ανικανότητας προς διορισμό ή ακυρότητας του διορισμού , αλλά συνεπάγονται συνέπειες για τον κωλυόμενο , χωρίς να αποκλείεται ευθύνη της εταιρίας σε περίπτωση συμπαιγνίας . Τέτοια ασυμβίβαστα για την εκλογή στο διοικητικό συμβούλιο ανώνυμης εταιρίας προβλέπονται για τους βουλευτές , τους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς , τους δικηγόρους , οι σύζυγοι και οι συγγενείς μέχρι πρώτου βαθμού μελών του διοικητικού συμβουλίου κλπ .

Πάντως σε κάθε περίπτωση το καταστατικό μπορεί να προβλέπει προϋποθέσεις ως προς τα πρόσωπα που μπορούν να εκλεγούν ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου (π.χ μόνο μέτοχοι , απαγόρευση εκλογής αλλοδαπών κλπ) .

4.4. Θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου (άρθρο 19)

Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου είναι προβλεπόμενη στο καταστατικό ή σε σχετική απόφαση της γενικής συνέλευσης , χωρίς αυτή όμως να υπερβαίνει τα 6 έτη .Παρατείνεται μόνο αν χρειαστεί μέχρι να λήξει η προθεσμία εντός της οποίας μπορεί να συνέλθει η αμέσως επόμενη τακτική γενική συνέλευση , η οποία και θα έχει τη δυνατότητα να προβεί στην εκλογή νέων μελών (άρθρο 19 παρ.1) . Επίσης οι σύμβουλοι μέτοχοι ή μη , είναι πάντοτε επανεκλέξιμοι και ελεύθερα ανακλητοί (άρθρο 19 παρ.2) .

4.5 Διορισμός μελών

Ο διορισμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου χωρίς εκλογή τους μπορεί να γίνει στις εξής περιπτώσεις :

α) Από το καταστατικό αν πρόκειται για το πρώτο διοικητικό συμβούλιο (άρθρο 34 παρ.2)

β) Από το δικαστήριο¹¹ , σύμφωνα με τον ΑΚ 69 και ΚΠολΔ 786 όταν έχουν απολέσει την ιδιότητα τους , όλα τα μέλη ή όταν τα εναπομένοντα μέλη του συγκαλούν γενική συνέλευση για εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου ή όταν η γενική συνέλευση δεν εκλέγει νέο διοικητικό συμβούλιο.

γ) Από το ίδιο το διοικητικό συμβούλιο εφόσον όμως :

- πρόκειται για διορισμό προσωρινών συμβούλων σε αντικατάσταση άλλων που απώλεσαν την ιδιότητα τους
- τα εναπομείναντα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι τουλάχιστον τρία
- δεν υπάρχουν από τη γενική συνέλευση εκλεγμένα αναπληρωματικά μέλη

¹¹ Ως αρμόδιο καθίσταται από την 1.3.2013 το Ειρηνοδικείο (στη θέση του Μονομελούς Πρωτοδικείου), μετά την σχετική τροποποίηση που επέφερε στο άρθρο 69 ΑΚ το άρθρο 1 παρ. 1 του νόμου 4055/2012.

- τη σχετική δυνατότητα παρέχει στο διοικητικό συμβούλιο το καταστατικό

δ) από μέτοχο ή μετόχους , αν τη δυνατότητα αυτή παρέχει το καταστατικό ορίζοντας και τις προϋποθέσεις ασκήσεως του σχετικού δικαιώματος .

ε) Από τη γενική συνέλευση ή από το δικαστήριο , αν πρόκειται για διορισμό ειδικών εκπροσώπων της εταιρίας .

Το καταστατικό είναι αυτό που ορίζει το πρώτο διοικητικό συμβούλιο όταν η εταιρία βρίσκεται στο στάδιο της ίδρυσης της (άρθρο 34 παρ. 2), ενώ αν δεν υπάρχει τέτοια καταστατική πρόβλεψη τότε τίθεται σε εφαρμογή το άρθρο 69 Α.Κ. Το διορισμένο συμβούλιο ασκεί τα καθήκοντα του για όσο χρόνο ορίζει το καταστατικό και μέχρι την εκλογή από την γενική συνέλευση οριστικού διοικητικού συμβουλίου οποιαδήποτε χρονική στιγμή, αρκεί βέβαια η θητεία του πρώτου διοικητικού συμβουλίου να μην υπερβαίνει τα έξι χρόνια. Αν η γενική συνέλευση δεν εκλέξει οριστικό διοικητικό συμβούλιο τότε η θητεία του προσωρινού παρατείνεται έως την συμπλήρωση των έξι χρόνων ¹².

Έτσι σε περίπτωση έλλειψης του διοικητικού συμβουλίου ή σύγκρουσης των συμφερόντων των μελών του με την εταιρία, το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας, με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, διορίζει με την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, ενώ αν συντρέχει κατεπείγον με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, προσωρινό διοικητικό συμβούλιο. Έλλειψη διοίκησης μπορεί να υπάρξει όταν δεν έχει ορισθεί διοικητικό συμβούλιο, όταν τα μέλη του παραιτηθούν, πεθάνουν ή πλήττονται από φυσική ή νομική αδυναμία άσκησης των καθηκόντων τους, όταν το διοικητικό συμβούλιο εκλεχθεί με άκυρη απόφαση της γενικής συνέλευσης και τέλος όταν τα μέλη αρνούνται ή αμελούν να ασκήσουν διοίκηση .

¹² ΑΠ 474/2006 ΔΕΕ 2006.911, ΜονΠρΠειρ 267/2006 ΔΕΕ 207.119

Σκοπός κάθε εταιρίας είναι η προσέλκυση χρηματοδοτών, αυτό επιτυγχάνεται με τον διορισμό μελών του διοικητικού συμβουλίου από μετόχους με απώτερο σκοπό την συμμετοχή τους στην διοίκηση. Βάσει καταστατικού οι μέτοχοι μπορούν να διορίζουν μέχρι το 1/3 των προβλεπόμενων από το καταστατικό μελών του διοικητικού συμβουλίου, ορίζοντας και τις προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος αυτού .

Το συγκεκριμένο δικαίωμα παρέχεται στους μετόχους ατομικά και όχι ως μέλη της γενικής συνέλευσης, είναι προσωποπαγές και μη μεταβιβάσιμο εκτός αν το καταστατικό ορίζει κάτι διαφορετικό και παρέχεται ανεξάρτητα από το ποσοστό συμμετοχής τους στο κεφάλαιο της εταιρίας. Το καταστατικό είναι δυνατό να αναφέρεται ονομαστικά σε συγκεκριμένο μέτοχο, να προσδιορίζει τους μετόχους με τις ιδιότητες τους από τις οποίες να προκύπτει αδιαμφισβήτητα το πρόσωπο του δικαιούχου, είτε να αναφέρεται στον κάτοχο ορισμένης ανώνυμης ή ονομαστικής μετοχής που εξειδικεύεται με το καταστατικό .

Ο διορισμός απαιτείται να γίνεται πριν την συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης για την εκλογή του διοικητικού συμβουλίου . Αρκεί μόνο η γνωστοποίηση του στην εταιρία με οποιονδήποτε τρόπο τρεις εργάσιμες ημέρες πριν από την συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης. Αν ο μέτοχος παραλείψει και δεν γνωστοποιήσει στην εταιρία την άσκηση του δικαιώματος του τότε η γενική συνέλευση είναι αυτή η οποία θα εκλέξει το σύνολο των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Το δικαίωμα του μετόχου αναβιώνει με την επόμενη εκλογή του διοικητικού συμβουλίου από την γενική συνέλευση. Όσον αφορά την θητεία των διορισμένων συμβούλων από τους μετόχους, αυτή λήγει σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ. 4, είτε με ανάκληση¹³ τους από τους μετόχους που έχουν το δικαίωμα αυτό, είτε με αντικατάσταση τους .

Αντίθετα η θητεία τους δεν λήγει με τη σύγκληση της γενικής συνέλευσης για εκλογή νέου διοικητικού συμβουλίου. Αν όμως υπάρξει πρόωρη λήξη της θητείας του διοικητικού συμβουλίου λόγω ανάκλησης του ή άλλης αιτίας, τότε τελειώνει και η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου που είχαν ορισθεί από τον δικαιούχο μέτοχο .

¹³ Βλ. Β. Αντωνόπουλος, Δίκαιο Α.Ε. & Ε.Π.Ε , Δ' Έκδοση 2012, εκδόσεις Σάκκουλα , σελ. 416, ΜονΠρΒολ 68/2009.

Σε περίπτωση μεταβολής του αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου διατηρείται υποχρεωτικά η αναλογία εκπροσώπησης που ορίζεται στο καταστατικό (άρθρο 18 παρ. 5). Ενώ αν ο μέτοχος χάσει τις ιδιότητες που του δίνουν το δικαίωμα διορισμού συμβούλων χάνει και ο διορισμένος σύμβουλος την ιδιότητα του αυτή, οπότε θα βρει εφαρμογή το άρθρο 18 παρ.7-9 .

4.6. Διάρκεια – λήξη ιδιότητας των μελών του διοικητικού συμβουλίου

Η ιδιότητα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου σταματά με την πάροδο του χρόνου της θητείας του ¹⁴. Ο χρόνος δεν είναι ίδιος για όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και ορίζεται από το καταστατικό ή με απόφαση της γενικής συνέλευσης . Όπως αναφέραμε και παραπάνω , η διάρκεια δεν μπορεί να ξεπερνά τα έξι έτη , ενώ βάση καταστατικού ή απόφασης της γενικής συνέλευσης , η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου που έληξε παρατείνεται μέχρι την εκλογή του νέου διοικητικού συμβουλίου όχι όμως πέραν της εξαετίας από την εκλογή του ή πέραν του οριζόμενου στο καταστατικό χρόνο .

Όταν το καταστατικό ορίζει συγκεκριμένη θητεία , τότε ο διορισμός του συμβούλου δεν μπορεί να δύναται σε διάστημα μεγαλύτερο αυτού , ενώ σε σπάνιες περιπτώσεις είναι δυνατό η πράξη του διορισμού να ορίζει συγκεκριμένη ημερομηνία λήξης της θητείας των συμβούλων . Σε άλλες περιπτώσεις όπου προβλέπεται συγκεκριμένη θητεία , ο χρόνος λήξης προκύπτει από την ερμηνεία πράξης διορισμού . Αν π.χ ένα μέλος έχει εκλεχτεί για τρία χρόνια , η θητεία του δεν λήγει την αντίστοιχη ημέρα του τρίτου χρόνου αλλά με τη σύνοδο της τακτικής γενικής συνέλευσης του χρόνου τούτου . Αν το διοικητικό συμβούλιο έχει εκλεγεί ή διοριστεί μέχρι την επομένη γενική συνέλευση η θητεία του λήγει με τη σύνοδο της γενικής αυτής συνέλευσης .

¹⁴ Βλ. Β. Αντωνόπουλος, Δίκαιο Α.Ε. & Ε.Π.Ε , Δ΄ Έκδοση 2012, εκδόσεις Σάκκουλα , σελ. 428

Επιπλέον η ιδιότητα του συμβούλου λήγει με την παραίτηση , το θάνατο , ή την ανικανότητα του προς δικαιοπραξία . Η παραίτηση μπορεί να είναι και σιωπηρή , εξαρτώμενη πάντα βέβαια από τη γενικότερη συμπεριφορά του συμβούλου στην εταιρία .

Περαιτέρω , παύση της ιδιότητας του μέλους μπορεί να υπάρξει και στην περίπτωση της ανάκλησης του ¹⁵. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι ελευθέρως ανακλητά είτε από τη γενική συνέλευση που έχουν εκλεχτεί με τα συνήθη ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας , είτε από τους μετόχους , είτε από το Μονομελές Πρωτοδικείο με αίτηση μειοψηφίας του 1/10 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και με επίκληση σπουδαίου λόγου , συντρέχοντας στο πρόσωπο του διορισθέντος μέλους (άρθρο 18 παρ. 4) .

Τέλος παύση της ιδιότητας μέλους του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να υπάρξει στην περίπτωση λύσεως της εταιρίας ¹⁶. Σε αυτό το σημείο παύει να υπάρχει το διοικητικό συμβούλιο ως όργανο της εταιρίας και τη θέση του καταλαμβάνουν οι διορισμένοι από τη γενική συνέλευση εκκαθαριστές (άρθρο 47α παρ. 3 , άρθρο 49) .

Η ελεύθερη ανάκληση των μελών του διοικητικού συμβουλίου εξαρτάται από τις παραπάνω διατάξεις που αναφέραμε και μπορεί να είναι σιωπηρή . Περιορισμοί που αφορούν την ουσιαστική σκοπιμότητα της ανάκλησης , χρονικοί περιορισμοί , και περιορισμοί που υποχρεώνουν σε αιτιολογική ή επίκληση σπουδαίου λόγου για την άσκηση του δικαιώματος ανάκλησης , δεν είναι νόμιμοι . Όπως επίσης δεν είναι νόμιμη η καταστατική πρόβλεψη σύμφωνα με την οποία η ανάκληση θα συνδεθεί με καταβολή αποζημίωσης στον ανακαλούμενο σύμβουλο .

Το διοικητικό συμβούλιο θα πρέπει να λαμβάνει την εμπιστοσύνη της εταιρίας μέσω της γενικής συνέλευσης . Αν αυτή πάψει να υπάρχει τότε η γενική συνέλευση δικαιούται να εκφράσει ελευθέρα τη δυσπιστία της , λαμβάνοντας απόφαση για την παύση του συμβουλίου ή των συμβούλων , χωρίς να υποχρεούται να διευκρινίσει σοβαρό λόγο ή ακόμη και οποιονδήποτε λόγο , προκειμένου να εξηγήσει την απόφαση της.

¹⁵ Βλ. Σ. Ψυχομάνη, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Εκδόσεις Σάκκουλα 2013, σελ. 298

¹⁶ Βλ. Σ. Ψυχομάνη, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Εκδόσεις Σάκκουλα 2013, σελ. 298

4.7. Σιωπηρή παράταση της θητείας του διοικητικού συμβουλίου

Σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 2 του νόμου 3604/2007 , η θητεία του διοικητικού συμβουλίου που έληξε , παρατείνεται μέχρι τη λήξη της προθεσμίας , μέσα στην οποία πρέπει να συνέλθει η αμέσως επομένη τακτική γενική συνέλευση , με ανώτατο όριο των έξι μηνών από τη λήξη της εταιρικής χρήσης (άρθρο 25 παρ. 1) .

Η σχετική διάταξη δημιουργήθηκε με σκοπό να περιορίσει την ανασφάλεια που υπάρχει στις συναλλαγές που εμπίπτουν με τη λήξη της θητείας του διοικητικού συμβουλίου . Δυστυχώς , η αποφυγή της ανασφάλειας δεν μπορεί να είναι πάντα εφικτή , αφού αρκετές φορές οι τρίτοι δεν προστατεύονται πλήρως . Η εταιρία είναι πιθανόν να στερείται εκπροσώπησης μετά τη λήξη της θητείας του διοικητικού συμβουλίου , πράγμα το οποίο καθιστά κινδύνους προς αυτή εξαιτίας των συμφερόντων από τρίτους . Η προσφυγή των τρίτων στην εταιρία με ένδικα μέσα όπως εξώδικες δηλώσεις κ.α δεν αποφέρουν αποτελέσματα. Μπορούν να προσφύγουν στο άρθρο 69 ΑΚ η οποία όμως ενέργεια δεν φέρει πάντα άμεσα αποτελέσματα , ειδάλλως προτείνεται ως λύση η εταιρία να εκπροσωπείται από το διοικητικό συμβούλιο του οποίου έληξε η θητεία για τις περιπτώσεις που έχουν εξαιρετικά επείγοντα χαρακτήρα και κινδυνεύουν άμεσα τα συμφέροντα τρίτων .

Επομένως , σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 26 παρ. 2 νόμος 3604/2007 δεν καθίσταται αδύνατο η θητεία του διοικητικού συμβουλίου να υπερβαίνει την εξαετία όπως ορίζεται στο άρθρο 19 παρ. 1 καθώς και το εξάμηνο από τη λήξη της εταιρικής χρήσης προκειμένου να εξασφαλίσει τα συμφέροντα της εταιρίας από αυτά των τρίτων .

4.8. Δημοσιότητα

Οι πράξεις και τα στοιχεία που αφορούν στην εκλογή , στο διορισμό με οποιοδήποτε τρόπο και στην παύση διοικητικών συμβούλων , ελεγκτών και εκκαθαριστών , καθώς και ο τρόπος εκπροσώπησης της εταιρίας (ατομικός ή συλλογικός) υποβάλλονται με τα στοιχεία της ταυτότητας των συμβούλων σε δημοσιότητα (άρθρο 7α παρ. 1-3 , 7β παρ. 1 , άρθρο 5 ν. 3419/2005 ¹⁷) .

¹⁷ Νόμος 3419/2005 άρθρο 5, Εφημερίς της Κυβερνήσεως 6 Δεκεμβρίου 2005

Σε δημοσιότητα υποβάλλονται τα υποκατάστατα όργανα μέσω σχετικής απόφασης του διοικητικού συμβουλίου με την οποία αναφέρει τις αρμοδιότητες αυτών , την εκλογή τους , τα πρακτικά συγκρότησης , τον τρόπο δράσης καθώς και την έκταση της εξουσίας του . Επίσης δημοσιεύονται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του προσώπου το οποίο είναι εξουσιοδοτημένο να παραλαμβάνει τα έγγραφα που κοινοποιούνται σε βάρος της εταιρίας (άρθρο 7β παρ. 4) , ο εκάστοτε αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου καθώς και όποιες τυχόν μεταβολές στοιχείων υπάρξουν των ανωτέρων προσώπων .

Η δημοσιότητα πραγματοποιείται με την καταχώρηση ύστερα από έλεγχο των πράξεων και στοιχείων στο Γ.Ε.ΜΗ ,την δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ καθώς και στο τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ-Γ.Ε.ΜΗ (άρθρο 7β και άρθρο 17 παρ. 3 νόμος 3419/2005) .

Όσον αφορά τυχόν ελαττώματα διορισμού και εκλογής των προσώπων που εκπροσωπούν την εταιρία δεν αντιτάσσονται στους καλόπιστους τρίτους αν έχει πραγματοποιηθεί καταχώρηση στο Γ.Ε.ΜΗ και η δημοσίευση στο τεύχος ΑΕ-ΕΠΕ άρθρο 7ε . Η καταχώρηση στο Γ.Ε.ΜΗ καθώς και η δημοσίευση στο τεύχος ΑΕ-ΕΠΕ γίνεται έτσι ώστε οι τρίτοι να εμπιστεύονται τα μέσα δημοσιότητας και να μην καταφεύγουν σε έρευνα προκειμένου να διαπιστώσουν αν η εκπροσωπευτική εξουσία είναι έγκυρη η όχι .

4.9. Συγκρότηση του διοικητικού συμβουλίου

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μετά την εκλογή τους συνέρχονται προκειμένου να συγκροτηθούν σε σώμα , δηλαδή να εκλέξουν το πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου ή όλα τα υπόλοιπα πρόσωπα με ειδικά καθήκοντα όπως ορίζει το καταστατικό (αντιπρόεδρο , διευθύνοντα σύμβουλο , γραμματέα και άλλους) . Η συγκρότηση του διοικητικού συμβουλίου σε σώμα αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του συμβουλίου .

Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου έχει μόνο τις εσωτερικές ως προς την εταιρία αρμοδιότητες που ορίζονται από το ν.2190 και η ιδιότητα του προέδρου δεν συνεπάγεται από μόνη της την απονομή σ' αυτόν εξουσία εκπροσωπήσεως της εταιρίας .

Είναι όμως , δυνατή η παροχή σ' αυτόν εκπροσωπήσεως της εταιρίας με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου . Επίσης , ο πρόεδρος δεν έχει βαρύνουσα ψήφο , ούτε μπορεί το καταστατικό να του προσδώσει τέτοιο δικαίωμα . Οι διατάξεις που αφορούν τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου ισχύουν και για τον αντιπρόεδρο , όπου προβλέπεται η εκλογή του .

Διευθύνων σύμβουλος είναι το μέλος του διοικητικού συμβουλίου στο οποίο με απόφαση ανατίθενται οι αρμοδιότητες για τη διοίκηση της εταιρίας καθώς και η εκπροσώπηση της . Ως διευθύνων σύμβουλος πρέπει να ορίζεται υποχρεωτικά μέλος του διοικητικού συμβουλίου . Ενώ στο πρόσωπο του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου μπορεί ελεύθερα να συμπέσει και η ιδιότητα του διευθύνοντος συμβούλου.

Ο νόμος (άρθρο 22α) επαυξάνει την ευθύνη του διευθύνοντα συμβούλου σε σχέση με την ευθύνη των υπολοίπων μελών του διοικητικού συμβουλίου . Περαιτέρω , ο διευθύνων σύμβουλος είναι υποκατάστατος του διοικητικού συμβουλίου και σαν τέτοιος υπόκειται στον έλεγχο του διοικητικού συμβουλίου , ο οποίος πρέπει να υπογράψει και τις οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας .

4.10. Συνεδρίαση και σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου

Τη λειτουργία και τη σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου ορίζει:

α) το καταστατικό της εταιρίας κινούμενο στα όρια που θέτει ο νόμος

β) η γενική συνέλευση μέσα στα όρια που προβλέπει το καταστατικό

Αρχικά το καταστατικό ορίζει ελάχιστο και μέγιστο αριθμό συμβούλων και στη συνέχεια η γενική συνέλευση ορίζει τον ακριβή αριθμό. Σε περίπτωση που το καταστατικό παραλείψει να συμπεριλάβει σχετική ρύθμιση, η διοίκηση οφείλει να μην το εγκρίνει εφόσον διενεργηθεί διοικητικός έλεγχος. Αν και εφόσον το εγκρίνει, δεν δημιουργείται ακυρότητα της εταιρίας. Υπό αυτές τις συνθήκες η γενική συνέλευση δεν μπορεί να ορίσει λιγότερα από τρία μέλη. Όσο αφορά για το πόσα παραπάνω μέλη θα απαρτίζουν το διοικητικό συμβούλιο δεν υπάρχει περιορισμός, ενώ συνήθως το καταστατικό κάνει πρόβλεψη και για τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου. Ο πρόεδρος είναι απαραίτητο μέλος για τη σύγκλιση και συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου και είναι αυτός που με τη πρόσκληση του καλεί όλα τα μέλη γνωστοποιώντας τους την ημέρα της συνεδρίασης. Ο ίδιος είναι αυτός που οργανώνει τη συνεδρίαση, προεδρεύει επί αυτών και φροντίζει για την τήρηση των πρακτικών. Συνήθως όμως δεν είναι αυτός που εκπροσωπεί την εταιρία.

Η πρόσκληση¹⁸ του προέδρου γνωστοποιείται στα μέλη δύο τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση στις οποίες όμως δεν συμπεριλαμβάνονται η ημέρα πρόσκλησης και η ημέρα συνεδρίασης. Η πρόσκληση δεν μπορεί να είναι προφορική, αφού απαιτείται σε αυτήν να αναγράφονται με σαφήνεια τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, ο χρόνος και ο τόπος συνεδρίασης, ενώ διαφορετικά η λήψη των αποφάσεων είναι δυνατή μόνο αν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλοι οι σύμβουλοι και κανένας δεν αντιλέγει (άρθρο 20 παρ.4).

Επιπλέον τη σύγκλιση του διοικητικού συμβουλίου μπορούν ακόμα να ζητήσουν και δύο μέλη του, με αίτηση τους προς το πρόεδρο ή τον αναπληρωτή του (άρθρο 20 παρ.5), ο οποίος οφείλει να συγκαλέσει το διοικητικό συμβούλιο εντός επτά ημερών από την υποβολή της αίτησης. Στην αίτηση πρέπει με ποινή απαραδέκτου, να αναφέρονται με σαφήνεια και τα θέματα που θα απασχολήσουν το διοικητικό συμβούλιο.

¹⁸ Βλ. Β. Αντωνόπουλος, Δίκαιο Α.Ε. & Ε.Π.Ε, Δ' Έκδοση 2012, εκδόσεις Σάκκουλα, σελ. 428

Στην περίπτωση που το διοικητικό συμβούλιο δεν συγκληθεί από τον πρόεδρο ή τον αναπληρωτή του μέσα στη προθεσμία των επτά ημερών, τότε επιτρέπεται στα μέλη που ζήτησαν τη σύγκληση να συγκαλέσουν αυτά το διοικητικό συμβούλιο μέσα σε προθεσμία πέντε ημερών από τη λήξη του επταήμερου, γνωστοποιώντας τη σχετική πρόσκληση στα λοιπά μέλη του διοικητικού συμβουλίου¹⁹.

Επιπρόσθετα το καταστατικό εταιριών των οποίων οι μετοχές δεν έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο, μπορεί να ορίσει και άλλες διατυπώσεις ή βραχύτερες προθεσμίες πρόσκλησης, κατά παρέκκλιση των παραγ.4 και 5 του άρθρου 20.

Το διοικητικό συμβούλιο συνέρχεται καταρχήν έγκυρα στην έδρα της εταιρίας. Δεν αποκλείεται ωστόσο από το καταστατικό να ορίζεται και άλλος τόπος συνεδρίασης, στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή. Δεν απαιτείται πλέον άδεια του Υπουργού προκειμένου αυτή να συνεδριάσει εκτός έδρας. Σε κάθε περίπτωση το διοικητικό συμβούλιο συνεδριάζει έγκυρα και εκτός της έδρας της εταιρίας, ακόμα και στην αλλοδαπή, αν στη συνεδρίαση παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του και κανένα δεν αντιλέγει στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης και στη λήψη των αποφάσεων (άρθρο 20 παρ.2-3).

Κατά τις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου τηρούνται πρακτικά (άρθρο 20 παρ. 6-7) στο λεγόμενο βιβλίο πρακτικών. Το βιβλίο πρακτικών θεωρείται από την αρμόδια ΔΟΥ και θεωρείται εμπορικό βιβλίο, το οποίο τηρείται παράλληλα με τα εμπορικά βιβλία του άρθρου 8 του εμπορικού νόμου. Ως εμπορικό βιβλίο είναι έγγραφο ιδιωτικό και αποδεικτικό κατά το άρθρο 444 αριθ.1 ΚΠολΔ. Οπότε η εταιρία αποδεικνύει την απόφαση του διοικητικού συμβουλίου με το σχετικό πρακτικό και όχι με άλλα μέσα απόδειξης.

¹⁹ Πάντως, η εκπρόθεσμη αλλά πριν περάσουν πέντε ημέρες από τη λήξη του επταήμερου σύγκληση από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου καθιστά χωρίς αντικείμενο τη σύγκληση από τα μέλη που υπέβαλαν το σχετικό αίτημα στον πρόεδρο.

Τα πρακτικά υπογράφονται από τον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου ή άλλο πρόσωπο που ορίζεται από το καταστατικό . Αντίγραφα των πρακτικών εκδίδονται επισήμως από τα άνωθεν πρόσωπα χωρίς να απαιτείται η επικύρωση τους (άρθρο 20 παρ. 8) ²⁰. Ο μέτοχος και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορούν να ζητήσουν επίδειξη των πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου αλλά και τη χορήγηση αντιγράφων . Όταν πρόκειται για θέματα τα οποία χρήζουν δημοσιότητας , αντίγραφα των εκάστοτε πρακτικών υποβάλλονται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο σε προθεσμία είκοσι ημερών από τη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου (άρθρο 20 παρ.7).

Πλέον με τη νέα διάταξη του άρθρου 20 παρ.3α το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να συνεδριάσει με τηλεδιάσκεψη , εφόσον προβλέπεται από το καταστατικό ή συμφωνούν όλα τα μέλη του . Σ' αυτή τη περίπτωση η πρόσκληση προς τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου περιλαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες για τη συμμετοχή τους στη συνεδρίαση . Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μπορεί να ορίζονται ελάχιστες τεχνικές προδιαγραφές ασφάλειας για την εγκυρότητα της συνεδρίασης (άρθρο 20 παρ.3α) . Ειδάλλως το διοικητικό συμβούλιο μπορεί αν συντρέχουν οι παραπάνω προϋποθέσεις να συνεδριάσει με τηλεδιάσκεψη χωρίς να απαιτείται η έκδοση της σχετικής υπουργικής απόφασης .

Για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με θέματα που αφορούν την ανώνυμη εταιρία απαιτείται συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου . Βασικά σημεία για την έγκυρη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου είναι η νόμιμη σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου αλλά και η ύπαρξη της προβλεπόμενης από το νόμο και το καταστατικό απαρτίας και πλειοψηφίας . Λέγοντας νόμιμη σύνθεση εννοούμε όταν το διοικητικό συμβούλιο έχει το ελάχιστο κατά το νόμο και το καταστατικό αριθμό συμβούλων . Έστω και ένας σύμβουλος λιγότερος από το καταστατικό ελάχιστο αριθμό συμβούλων τότε το διοικητικό συμβούλιο δεν έχει νόμιμη σύνθεση και πρέπει αυτός να αναπληρωθεί σύμφωνα με τα άνωθεν , εκτός και βέβαια αν βρίσκει εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 18 παρ.8 .

²⁰ Πάντως και μετά τη νέα αυτή διάταξη εξακολουθεί ,για την κατάθεση από πληρεξούσιο μήνυσης να απαιτείται θεώρηση της γνησιότητας της υπογραφής του εκδίδοντος το αντίγραφο του πρακτικού, σύμφωνα με το άρθρο 42 παρ. 2 ΚΠοινΔ.

Από την άλλη, απαρτία εννοούμε όταν καθ' όλη τη διάρκεια της συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται οι μισοί συν ένας σύμβουλοι .Σε κάθε περίπτωση όμως οι παριστάμενοι αυτοπροσώπως δεν μπορεί να είναι λιγότεροι από τρεις . Το καταστατικό μπορεί όμως να αυξήσει τα ποσοστά της απαρτίας αλλά και να προβλέπει και παρουσία του συνόλου των μελών του διοικητικού συμβουλίου . Όσο αφορά τον υπολογισμό της απαρτίας , δεν υπολογίζεται ο σύμβουλος στου οποίου το πρόσωπο υπάρχει κώλυμα ψήφου (άρθρο 66 Α.Κ) . Η συμμετοχή του συμβούλου αυτού στη ψηφοφορία καθιστά άκυρη την απόφαση αν η ψήφος του ήταν αποφασιστική. Θα πρέπει να αναφερθεί ότι κάθε σύμβουλος μπορεί να αντιπροσωπεύει έγκυρα μόνο έναν σύμβουλο (άρθρο 21 παρ.3)²¹, ενώ αντιπροσώπευση από μη μέλη του διοικητικού συμβουλίου δεν είναι δυνατή.

Το διοικητικό συμβούλιο ως εταιρικό όργανο ενεργεί συλλογικά , χωρίς να απαιτείται για τη λήψη αποφάσεων σύμπραξη όλων των διοικητικών συμβούλων. Αρκεί βέβαια η πράξη διαχείρισης να έχει αποφασιστεί νόμιμα από το διοικητικό συμβούλιο με απόλυτη πλειοψηφία σε συνεδρίαση και η πράξη εκπροσώπησης να ενεργείται από την ίδια πλειοψηφία των συμβούλων . Σε περίπτωση ισοψηφίας δεν υπερισχύει η ψήφος του προέδρου , έκτος αν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά (άρθρο 21 παρ.2) .

Γενικότερα η διάταξη του άρθρου 21 παρ.2 μπορεί να ερμηνευθεί συσταλτικά ως εξής :

- Με ρήτρα του καταστατικού δεν επιτρέπεται να παραβιάζονται ρυθμίσεις που στηρίζονται σε διατάξεις αναγκαστικού δικαίου. Τέτοια είναι η διάταξη του ιδίου άρθρου που καθιερώνει την αρχή της απόλυτης πλειοψηφικής δράσης . Δεν επιτρέπεται με ρήτρα του καταστατικού να καταργείται εντελώς η αρχή της πλειοψηφικής δράσης και να εισάγεται η αρχή της ατομικής δράσης των συμβούλων . Αντίθετα το καταστατικό μπορεί να ορίζει μεγαλύτερη πλειοψηφία που ορίζει ο νόμος , απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή ακόμα και ομοφωνία .

²¹ Η εξουσία αντιπροσώπευσης δεν απαιτείται να στηρίζεται σε έγγραφο .Εξάλλου, η δυνατότητα αντιπροσώπευσης συμβούλου από άλλο σύμβουλο δεν είναι δυνατό να αποκλεισθεί ή να περιορισθεί από το καταστατικό. ΠολΠρΑθ 6884/95 ΔΕΕ 1995.745.

- Το καταστατικό δεν μπορεί να καταργήσει την πλειοψηφία προσώπων . Ως εκ τούτου δεν μπορεί να συνδέσει την βαρύτητα της ψήφου με τον αριθμό των μετόχων που έχουν οι σύμβουλοι στην ανώνυμη εταιρία . Αντίθετα όμως με το ανώτατο όργανο της εταιρίας όπου η πλειοψηφία είναι κεφαλαιουχική , στο διοικητικό συμβούλιο για το σχηματισμό της πλειοψηφίας ή και της παμψηφίας ισχύει αναγκαστικά η αρχή της « κατά κεφαλάς » ψηφοφορίας .

- Το καταστατικό δεν μπορεί να παραβιάζει την αρχή της ισότητας της ψήφου . Αυτό σημαίνει πως δεν μπορεί να προβαίνει σε διακρίσεις μεταξύ των μελών του διοικητικού συμβουλίου όπως π.χ ότι η ψήφος των παλαιότερων μελών ή η ψήφος του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου έχει μεγαλύτερη βαρύτητα από την ψήφο των άλλων μελών . Μοναδική εξαίρεση μπορεί να ισχύει όταν το ίδιο το καταστατικό ορίζει από μόνο του ότι σε περίπτωση ισοψηφίας , υπερισχύει η ψήφος του προέδρου .

4.11. Άκυρες αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου

Οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου που λαμβάνονται χωρίς να τηρηθούν οι διατάξεις για τη νόμιμη σύνθεση του , τη νόμιμη σύγκλιση και συγκρότηση του , και γενικά οι αποφάσεις που αντιτίθενται σε διατάξεις αναγκαστικού δικαίου , στο καταστατικό ή σε αποφάσεις της γενικής συνέλευσης είναι άκυρες ²².

²² Βλ. Β. Αντωνόπουλος, Δίκαιο Α.Ε. & Ε.Π.Ε , Δ΄ Έκδοση 2012, εκδόσεις Σάκκουλα , σελ. 462

Επιπλέον είναι άκυρες όταν το διοικητικό συμβούλιο δεν έχει την εξουσία να αποφασίσει , καθώς και όταν είναι καταχρηστικές . Δεν αποκλείεται βέβαια η αναγνωριστική αγωγή η οποία στρέφεται κατά της εταιρίας από όποιον έχει έννομο συμφέρον καθώς και η αναστολή εκτέλεσης της απόφασης . Όταν ένας σύμβουλος ψηφίζει κατά της λήψης της απόφασης λόγω πλάνης , απάτης ή απειλής αυτό οδηγεί σε ακυρότητα της απόφασης μόνο αν χωρίς αυτή δεν θα σχηματιζόταν η αναγκαία πλειοψηφία ²³. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση που στην πλειοψηφία μετέχει σύμβουλος του οποίου τα συμφέροντα συγκρούονται με εκείνα της εταιρίας σύμφωνα με το άρθρο 66 Α.Κ .

Συνοψίζοντας και βάσει των παραπάνω καταλαβαίνουμε πως στην ελαττωματικότητα των αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου 2190/1920 , αλλά οι διατάξεις του κοινού δικαίου . Οι ελαττωματικές αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου μπορούν να ακυρωθούν από το ίδιο το διοικητικό συμβούλιο , ακόμη και σιωπηρά όχι όμως από τη γενική συνέλευση .Στις άκυρες αποφάσεις συγκαταλέγονται οι ανυπόστατες , οι οποίες δεν αποτελούν κατά κύριο λόγο « αποφάσεις » με την τυπική έννοια του όρου και στερούνται οποιασδήποτε νομικής σημασίας .

²³ ΠολΠρΑθ 569/2007 ΕΕμπΔ 2008.76

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

5.1 Αρμοδιότητες του διοικητικού συμβουλίου

Το διοικητικό συμβούλιο είναι το όργανο διοίκησης της εταιρίας , το οποίο διαχειρίζεται τις υποθέσεις της εταιρίας , εντός ή εκτός αυτής και είναι επιβαρυνόμενο με το έργο της διαρκούς επιδίωξης του σκοπού της . Είναι αρμόδιο να αποφασίζει κάθε πράξη που αφορά στη διαχείριση της εταιρικής περιουσίας , δηλαδή η διαχειριστική του εξουσία προσδιορίζεται από τα όρια που θέτει ο εταιρικός σκοπός με την έννοια του αντικειμένου της επιχείρησης .

Η άσκηση της *διαχειριστικής εξουσίας* γίνεται συλλογικά βάση του άρθρου 18 παρ.1 . Το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται κατά την άσκηση της να τηρεί το νόμο , το καταστατικό και τις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης , να λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα της εταιρίας χωρίς να αγνοεί τα συμφέροντα των μετόχων . Στην εξουσία του διοικητικού συμβουλίου δεν ανήκουν θέματα που έχουν να κάνουν με την οργάνωση της εταιρίας , όπως είναι οι τροποποιήσεις του καταστατικού και στην συγκρότηση των οργάνων της , όπως ο διορισμός ελεγκτών ή μελών του διοικητικού συμβουλίου . Αυτά τα θέματα ανήκουν στην αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης .

Άλλα θέματα που μπορεί θεωρητικά να περιλαμβάνονται στη διαχείριση αλλά στην εξουσία εξαιρούνται της αρμοδιότητας του διοικητικού συμβουλίου είναι η έκδοση ομολογιακού δανείου , η έγκριση του ισολογισμού και η διάθεση κερδών (άρθρο 34 παρ.1 περγ-δ) . Η διαχειριστική εξουσία του διοικητικού συμβουλίου είναι περιορισμένη και περιορίσιμη ²⁴. Λέγοντας περιορισμένη εννοούμε ότι δεν μπορεί να ενεργεί πράξεις εκτός εταιρικού σκοπού, ενώ περιορίσιμη εννοούμε πως τους περιορισμούς μπορεί να θέτει τόσο το καταστατικό

²⁴ Βλ. Σ. Ψυχομάνη, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Εκδόσεις Σάκκουλα 2013, σελ. 304

όσο και η γενική συνέλευση . Στην περίπτωση που υπάρχει υπέρβαση των ορίων που θέτει ο εταιρικός σκοπός , το καταστατικό ή η γενική συνέλευση δημιουργεί σε βάρος του διοικητικού συμβουλίου υποχρέωση αποζημίωσης . Αρκεί η απόφαση της πλειοψηφίας των παρισταμένων μελών για την άσκηση της διαχειριστικής εξουσίας , ενώ το καταστατικό μπορεί να ορίζει θέματα για τα οποία το διοικητικό συμβούλιο αναθέτει τη διαχειριστική εξουσία σε έναν ή περισσότερους συμβούλους ή τρίτους (άρθρο 22 παρ.3) .

Τις αρμοδιότητες των υποκατάστατων αυτών οργάνων διαχείρισης καθορίζει το διοικητικό συμβούλιο (άρθρο 22 παρ.3) και κατ' εξαίρεση για το πρώτο διοικητικό συμβούλιο , το καταστατικό . Οι υπόλοιποι σύμβουλοι μπορούν μόνο να λαμβάνουν γνώση της πορείας των εταιρικών υποθέσεων και των βιβλίων της εταιρίας . Το καταστατικό από μόνο του μπορεί να επιτρέπει στο διοικητικό συμβούλιο ή να το υποχρεώνει να αναθέτει τον εσωτερικό έλεγχο της εταιρίας σε έναν ή περισσότερα πρόσωπα μη μέλη του , ή ακόμα και σε μέλη του αν ο νόμος δεν το απαγορεύει . Επίσης αν το καταστατικό δεν το απαγορεύει και προβλέπεται από τις αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου , μπορούν να αναθέτουν σε άλλα μέλη ή τρίτους την άσκηση των εξουσιών που τους ανατέθηκαν (άρθρο 22 παρ.3) .

Στην αντιπροσωπευτική εξουσία το διοικητικό συμβούλιο εκπροσωπεί την εταιρία δικαστικά και εξώδικα (άρθρο 18 παρ.1) . Παράλληλα θέτει σε εφαρμογή τις αποφάσεις του , επιχειρώντας τόσο υλικές όσο και νομικές πράξεις , συνάπτει δικαιοπραξίες , λαμβάνει μονομερείς δηλώσεις βούλησης τρίτων που απευθύνονται στην εταιρία . Για τη δέσμευση της εταιρίας αρκεί η συμμετοχή τόσων όσων απαιτούνται για τη έγκυρη λήψη της απόφασης , για την οποία αρκεί η συγκέντρωση της νόμιμης απαρτίας και πλειοψηφίας .

Η επίδοση δικαστικών και εξώδικων πράξεων προς την εταιρία προκειμένου να παράγει έννομα αποτελέσματα πρέπει να γίνεται προς το διοικητικό συμβούλιο που την εκπροσωπεί . Βάσει του άρθρου 126 παρ. 2 ΚΠολΔ η επίδοση μπορεί να γίνεται σε οποιοδήποτε μέλος του διοικητικού συμβουλίου . Ο αντίδικος της εταιρίας μπορεί να αμφισβητήσει ότι αυτή παρίσταται στο δικαστήριο νόμιμα κατά το άρθρο 64 παρ.2 εδ.1 ΚΠολΔ .

Όμως δεν μπορεί να αμφισβητήσει το κύρος του εταιρικού δικαίου πράξης (απόφαση της γενικής συνέλευσης) από την οποία προκύπτει ότι ο παριστάμενος έχει εξουσία εκπροσώπησης²⁵.

Όταν η εταιρία έχει ορίσει διευθύνοντα σύμβουλο θα πρέπει η επίδοση να γίνεται νόμιμα μόνο σε αυτόν . Υπάρχει όμως και η άλλη όψη κατά την οποία η νόμιμη επίδοση μπορεί να γίνει σε οποιοσδήποτε μέλος του διοικητικού συμβουλίου . Αυτό δημιουργείται διότι η εξουσία του διοικητικού συμβουλίου υπάρχει παράλληλα με εκείνη των υποκατάστατων οργάνων της εταιρίας . Κατά των άρθρων 142 και 143 Κ ΠολΔ , ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρίας έχει τη δυνατότητα να ορίζει αντίκλητο για την παραλαβή των εγγράφων που απευθύνονται στην εταιρία . Ο εκάστοτε διορισμός του αντικλήτου δημοσιεύεται νόμιμα σύμφωνα με το άρθρο 7β παρ. 4 . Όταν δε πρόκειται για επιδόσεις στην εταιρία που βρίσκεται σε στάδιο της εκκαθάρισης ή της πτώχευσης τότε γίνονται νόμιμα στον εκκαθαριστή και στο σύνδικο της πτώχευσης .

Ο τόπος της επίδοσης προβλέπεται στο άρθρο 124 παρ. 2 ΚΠολΔ . Η επίδοση σύμφωνα με το άρθρο θα γίνεται στην κατοικία του παραλήπτη ή στο γραφείο του στην πραγματική έδρα της εταιρίας είτε έξω από αυτή . Όταν ο παραλήπτης είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου η επίδοση θα γίνει στην κατοικία του ή στο προσωπικό του γραφείο ή ακόμα καλύτερα στα γραφεία της εταιρίας .

Αν το έγγραφο επιδίδεται στα χέρια υπαλλήλου ή του συνεργάτη του νόμιμου εκπροσώπου της εταιρίας τότε στην έκθεση επίδοσης δεν αναγράφεται υποχρεωτικά το όνομα του νόμιμου εκπροσώπου . Όταν η επίδοση γίνει στην κατοικία ή στο προσωπικό γραφείο του νόμιμου εκπροσώπου και παραληφθεί από σύννοικο ή συνεργάτη ή θυροκολληθεί πρέπει στην έκθεση επίδοσης να αναγράφεται και το όνομα του νόμιμου εκπροσώπου της εταιρίας . Σε αντίθετη περίπτωση δεν απαιτείται αναγραφή του ονόματος του νόμιμου εκπροσώπου αν η επίδοση γίνει στα γραφεία της εταιρίας και το έγγραφο παραληφθεί από συνεργάτη του νόμιμου εκπροσώπου . Όσον αφορά την επίδοση σε πρόσωπο αγνώστου διαμονής τότε αυτή θα γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 135 Κ ΠολΔ .

²⁵ Όταν το πρόσωπο που εκπροσωπεί την εταιρία εκδίδει επ'ονόματι της και σε διαταγή του ατομικά επιταγή, ενεργεί αυτοσύμβαση. Η έκδοση αυτή, αν δεν επετράπη από την εταιρία ή δεν γίνεται για εκπλήρωση υποχρέωσης είναι άκυρη ως απαγορευμένη δικαιοπραξία και η σχετική ένσταση προτείνεται έναντι παντός. ΑΠ 1710/1999 ΔΕΕ 2000.300.

Από την άλλη μεριά η εξουσία των τρίτων του διοικητικού συμβουλίου δεσμεύει την εταιρία ενεργώντας πράξεις εκπροσώπησης , η λεγόμενη δηλαδή *εκπροσωπευτική εξουσία* , μπορεί να είναι απεριόριστη και μη περιορίσιμη . Απεριόριστη είναι διότι η εταιρία δεσμεύεται έναντι των τρίτων και για πράξεις που υπερβαίνουν τα όρια που θέτει η διαχείριση . Μη περιορίσιμη είναι η εκπροσωπευτική εξουσία έναντι τρίτων , επειδή δεν μπορεί να περιοριστεί με διατάξεις του καταστατικού ή με αποφάσεις της γενικής συνέλευσης .

Αξίζει να σημειωθεί πως αρκετά χρόνια πριν , ο εταιρικός σκοπός στο δίκαιο μας λειτουργούσε ως όριο της διαχειριστικής αλλά και της εκπροσωπευτικής εξουσίας του διοικητικού συμβουλίου . Όλο αυτό αναφερόταν στα άρθρα 70 και 68 παρ.1 Α.Κ. σε συνδυασμό με τα άρθρα 22 και 23 του ν. 2190/1920 . Στις μέρες μας αυτό έχει πάψει να ισχύει με το π.δ 409/1986 και τις τελευταίες διατάξεις του ν. 3604/2007.

Η εταιρία δεσμεύεται έναντι των τρίτων από πράξεις του διοικητικού συμβουλίου ακόμη και αν αυτό έπραξε καθ' υπέρβαση του εταιρικού σκοπού . Για το αν η πράξη του διοικητικού συμβουλίου έχει προβεί σε υπέρβαση του εταιρικού σκοπού δεν ενδιαφέρει η φύση της πράξης αλλά ούτε και το αποτέλεσμα της . Ενδιαφέρει η προσπάθεια της προς επιδίωξη του εταιρικού σκοπού , έστω και έμμεσα , ανεξάρτητα με το άνω ήταν επωφελής ή όχι για την εταιρία . Δεν δεσμεύεται στην περίπτωση που η εταιρία αποδείξει ότι ο τρίτος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει για την υπέρβαση (άρθρο 22 παρ.1 εδ.2) . Δεν αρκεί ως απόδειξη γνώσης μόνο ότι στο δημοσιευμένο καταστατικό προσδιορίζεται ο εταιρικός σκοπός ή αναφέρεται ότι στο διοικητικό συμβούλιο δεν έχει την εξουσία να ενεργεί πράξεις έξω από τα όρια που θέτει ο εταιρικός σκοπός (άρθρο 22 παρ.1 εδ 3) . Θα πρέπει να εξετάζονται οι κατ' ιδίαν συνθήκες , η δύση της συναλλαγής και η τυχόν υπαιτιότητα του τρίτου . Το αντικείμενο της εταιρικής επιχείρησης αναφέρεται στην εταιρική επωνυμία ή στη σφραγίδα της εταιρίας ²⁶ .

²⁶ Πάντως , η εταιρία δεσμεύεται έστω και αν ο εκπρόσωπος δεν υπογράφει κάτω από την εταιρική επωνυμία. Αρκεί να συνάγεται ότι ενεργεί στο όνομα της εταιρίας. Βλ. Β. Αντωνόπουλος, Δίκαιο Α.Ε. & Ε.Π.Ε., Δ' Έκδοση 2012, εκδόσεις Σάκκουλα , σελ. 469.

Επιπλέον η εξουσία εκπροσώπησης δεν είναι ούτε περιορίσιμη ²⁷ Η εταιρία δεσμεύεται έναντι τρίτων και όταν το διοικητικό συμβούλιο ενεργεί καθ' υπέρβαση των περιορισμών που θέτει το καταστατικό ή η γενική συνέλευση . Ακόμη και αν ο περιορισμός έχει υποβληθεί στις διατυπώσεις δημοσιότητας (άρθρο 22 παρ.2) .

Επιπροσθέτως η εταιρία δεν δεσμεύεται αν το διοικητικό συμβούλιο ενήργησε σε θέματα για τα οποία η εξουσία άνηκε σε άλλα όργανα και γενικά όταν η δικαιοπραξία καταρτίστηκε στο όνομα της εταιρίας από πρόσωπα που δεν την εκπροσωπούν . Άρα δεν δεσμεύεται αν το διοικητικό συμβούλιο προχώρησε σε μείωση μετοχικού κεφαλαίου ή αποφάσισε και πραγματοποίησε τη μετατροπή ή τη συγχώνευση της εταιρίας . Αν επίσης για την ανάληψη υποχρεώσεων από αξιόγραφο απαιτείται να υπάρχουν στο αξιόγραφο οι υπογραφές δυο τουλάχιστον συμβούλων και τούτο παραβιάζεται , η εταιρία δεν δεσμεύεται .

Ακόμα η εταιρία δεν δεσμεύεται όταν το διοικητικό συμβούλιο ενεργεί σε συμπαιγνία με το τρίτο προς βλάβη της ίδιας της εταιρίας , όταν δηλαδή κάνει κατάχρηση της εκπροσωπευτικής του εξουσίας . Για τις περιπτώσεις που η εταιρία δεν δεσμεύεται , η σύμβαση που καταρτίζει το διοικητικό συμβούλιο στο όνομα της παραμένει εκκρεμής για όσο χρόνο η ανώνυμη εταιρία δεν δηλώνει τη συγκατάθεση της . Ο τρίτος έχει δικαίωμα να τάξει στην εταιρία την εύλογη προθεσμία του άρθρου 229 εδ. 2 Α.Κ προς έγκριση ή να υπαναχωρήσει από τη δικαιοπραξία μέχρι αυτή να την εγκρίνει (άρθρα 229-331 Α.Κ σε συνδυασμό με άρθρο 68 παρ.2 Α.Κ) .

Από το νόμο επιτρέπεται η μεταβίβαση εκπροσωπευτικής εξουσίας , κατ' απόκλιση της αρχής της συλλογικής δράσης του διοικητικού συμβουλίου , αν υπάρχει σχετική ρήτρα στο καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας . Εάν λείπει από το καταστατικό της εταιρίας τέτοια πρόβλεψη , η μεταβίβαση διαχειριστικών εξουσιών είναι δυνατή μόνο με τη χορήγηση ειδικής πληρεξουσιότητας για τη διενέργεια συγκεκριμένων πράξεων . Η ανάθεση της εξουσίας του διοικητικού συμβουλίου γίνεται σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα . Στην περίπτωση που η αρμοδιότητα ανατίθεται σε περισσότερα πρόσωπα , τα πρόσωπα αυτά ενεργούν συλλογικά μόνο αν το διοικητικό συμβούλιο έχει αποφασίσει τη συλλογική ενέργεια των υποκατάστατων .

²⁷ Βλ. Σ. Ψυχομάνη, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Εκδόσεις Σάκκουλα 2013, σελ. 305

Οι υποκατάστατοι όμως , έχουν περιορισμένη εξουσία σε σχέση με το διοικητικό συμβούλιο, το οποίο μπορεί να λάβει αποφάσεις αντίθετες και υπερισχύουν αυτών που έλαβαν οι υποκατάστατοι . Το διοικητικό συμβούλιο ευθύνεται τόσο για κάθε πταίσμα των υποκατάστατων όσο και για την παράληψη παρακολούθησης τους . Ακόμη δεν πρέπει να αποκλειστεί η ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου αν δεν προέβει στις απαιτούμενες ενέργειες για την αποτροπή της ζημίας που προξένησε πλημμελής εκτέλεση των υποκατάστατων που ορίστηκαν από το ίδιο . Η διάρκεια της υποκατάστασης του συμβουλίου προκύπτει , από τη ερμηνεία της πράξης με την οποία έγινε η υποκατάσταση. Ακόμα αν η απονομή εξουσίας συνδέεται με την ύπαρξη ορισμένης ιδιότητας του υποκατάστατου , αν αυτή η ιδιότητα εκλείψει , παύει αυτόματα και η εξουσία υποκατάστασης .

Η παύση του διοικητικού συμβουλίου συνεπιφέρει και την παύση της εξουσίας υποκατάστασης . Διότι η εξουσία αυτή δεν μπορεί να επεκταθεί πέρα από αυτή των προσώπων που αποφάσισαν την ανάθεση της υποκατάστασης . Οι υποκατάστατοι ανακαλούνται ελεύθερα οποτεδήποτε από το διοικητικό συμβούλιο . Η ανάκληση μπορεί να είναι και σιωπηρή , όταν το διοικητικό συμβούλιο ασκεί από μόνο του συστηματικά τις αρμοδιότητες που είχε μεταβιβάσει .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

6.1. Ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου

Η ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρίας προβλέπεται στο άρθρο 22α του ν. 2190/1920 . Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και τρίτα πρόσωπα στα οποία έχουν ανατεθεί εξουσίες κατά το άρθρο 22 παρ. 3 καθώς και οι de facto διοικητές ²⁸, φέρουν έναντι της εταιρίας αδικοπρακτική ευθύνη . Επιπλέον έχουν συλλογικά την ευθύνη να εξασφαλίσουν ότι οι ετήσιοι λογαριασμοί , η ετήσια έκθεση και η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης του άρθρου 43α παρ. 3 , συντάσσονται και δημοσιεύονται σύμφωνα με τον ν. 21090/1920 και σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα που έχουν θεσπιστεί με τον καν. (ΕΚ) 1606/2002 .

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ευθύνονται για κάθε πταίσμα (δόλο ή αμέλεια) κατά τη διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων , περιλαμβανομένων τόσο των πράξεων όσο και των παραλείψεων . Απαλλάσσονται δε μόνο αν αποδείξουν ότι κατέλαβαν την επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία (άρθρο 22 παρ. 2 εδ.1) ²⁹. Ο βαθμός της επιμέλειας θα κριθεί αναλόγως από την ιδιότητα και τα καθήκοντα κάθε μέλους , με αποτέλεσμα ο διευθύνοντας σύμβουλος να έχει μεγαλύτερο βαθμό επιμέλειας απ' ότι ένα απλό μέλος του διοικητικού συμβουλίου . Σε κάθε περίπτωση οι σύμβουλοι έχουν την υποχρέωση να αποδείξουν ότι κατέλαβαν την επιμέλεια που προβλέπεται από το νόμο . Αν η εξουσία έχει ανατεθεί σε έναν ή περισσότερους συμβούλους ή τρίτους το διοικητικό συμβούλιο έχει την υποχρέωση της εποπτείας τους , αν το παραλείψει τότε δημιουργείται σε βάρος του υποχρέωση αποζημίωσης .

²⁸ Βλ. και παρακάτω, υπο 6.9, στην παρούσα παράγραφο.

²⁹ Και όχι του συνετού οικογενειάρχη, όπως όριζε ο ν. 2190/1920 πριν την τροποποίηση του με τον ν. 3604/2007.

Ανάλογη περίπτωση ευθύνης είναι και ο λεγόμενος κανόνας επιχειρηματικής κρίσης (business judgment rule)³⁰. Σ' αυτό το σημείο ο σύμβουλος μπορεί να υποπέσει σε παραλείψεις εύλογες , δεδομένου του μεγέθους του αναλαμβανόμενου κινδύνου επιχειρηματική απόφαση που πάρθηκε βάση της διακριτικής του ευχέρειας με καλή πίστη και είχε ως σκοπό την εξυπηρέτηση του εταιρικού συμφέροντος . Ο κανόνας αυτός αποβλέπει στην αποτροπή υπέρμετρης ευθύνης σε περίπτωση ανάληψης επιχειρηματικού κινδύνου , εφόσον ο κίνδυνος αυτός ανήκει στη φύση κάθε επιχειρηματικού εγχειρήματος. Το διοικητικό συμβούλιο έχει το ανέλεγκτο των επιχειρηματικών επιλογών, αρκεί να βρίσκεται πάντα μέσα στα όρια της επιμελούς διαχείρισης . Έτσι λοιπόν αν έχει ενεργήσει μέσα στα πλαίσια της επιμελούς διαχείρισης παίρνοντας τα ανάλογα επιχειρηματικά ρίσκα , δεν ευθύνεται ακόμα και αν η εταιρία ζημιώθηκε .

Συνοπτικά τα κριτήρια που πρέπει να υπάρχουν προκειμένου οι επιχειρηματικές αποφάσεις να συνάδουν με τον κανόνα της επιχειρηματικής κρίσης και οι διοικούντες να απαλλάσσονται των ευθυνών είναι:

- α) να είναι εύλογη (όπως αναφέρεται παραπάνω)
- β) να είναι σύμφωνη με την υποχρέωση πίστης ανάμεσα στις σχέσεις διοικητικού συμβουλίου και εταιρίας
- γ) η λήψη της απόφασης να γίνεται ύστερα από επαρκή αξιολόγηση των πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν.

Οπότε η λήψη της επιχειρηματικής απόφασης θα πρέπει να γίνεται πάντα με σκοπό την εξυπηρέτηση του εταιρικού συμφέροντος , προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος της σύγκρουσης συμφερόντων .

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου που εκπροσωπούν την εταιρία εκτός από την αστική ευθύνη έχουν και την ποινική σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54 επ. ν. 2190/1920 και του άρθρου 309 ΠΚ . Ποινική ευθύνη προβλέπεται και σε διατάξεις ειδικών νομοθετημάτων όπως εκείνες των άρθρων 4 παρ.3 , 4 α.ν 148/1967 , των άρθρων 17-20 ν. 2523/97 κ.α . Αναλυτικότερα ο ν.2523/97 προβλέπει ποινική ευθύνη για μη υποβολή ανακριβούς δήλωσης εισοδήματος για μη απόδοση ή ανακριβή απόδοση ΦΠΑ και παρακρατούμενων φόρων κλπ .

³⁰ Βλ. Σ. Ψυχομάνη, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Εκδόσεις Σάκκουλα 2013, σελ. 295.

Μπορεί τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου να μην ευθύνονται έναντι των τρίτων ιδιωτών για χρέη της εταιρίας³¹, για τα χρέη της προς το Δημόσιο, το ΙΚΑ, το ΝΠΔΔ, οι συνέπειες καταλαμβάνουν και το διοικητικό συμβούλιο με την έννοια της προσωπικής ευθύνης των μελών του, όχι όμως και προσωπικής κράτησης, ως αναγκαστικό μέτρο προς είσπραξη των δημοσίων εσόδων που καταργήθηκε με το άρθρο 67 παρ.6 του ν.3842/2010.

Βάσει του ν. 2238/94 η φορολογική νομοθεσία αναγνωρίζει τη νομική και περιουσιακή αυτοτέλεια των κεφαλαιουχικών εταιριών και επιφυλάσσει σε αυτές ανεξάρτητη φορολογική υποχρέωση για τα εισοδήματά τους (άρθρα 101 και 1 ν. 2238/94). Οπότε οι φορολογικές υποχρεώσεις των κεφαλαιουχικών εταιριών ικανοποιούνται από την εταιρική περιουσία και εξαντλούνται στο όνομα του νομικού προσώπου.

Σε περίπτωση λύσης ή συγχώνευσης του νομικού προσώπου (άρθρο 115 παρ. 1,2 ν. 2238/1994) οι διοικητές - διευθυντές, διαχειριστές, διευθύνων σύμβουλοι ή εκκαθαριστές, ευθύνονται προσωπικώς και αλληλεγγύως για την πληρωμή του φόρου εισοδήματος που οφείλεται από τα νομικά πρόσωπα ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσης του. Ενώ αν η λυθείσα εταιρία αναβιώσει, παύει η προσωπική ευθύνη των διοικούντων της εταιρίας.

Ποινικές κυρώσεις επιβάλλονται στους εκπροσώπους των ανωνύμων εταιριών, όταν αυτοί παραλείπουν την καταβολή ασφαλιστικών εισφορών στο ΙΚΑ, είτε πρόκειται για εργατικές εισφορές που παρακρατούνται, είτε πρόκειται για τις αναλογούσες εργοδοτικές εισφορές. Η ποινική ευθύνη των προσώπων αυτών, δεν αίρεται σε περίπτωση οικονομικής αδυναμίας του υπόχρεου.

³¹ Βλ. Β. Αντωνόπουλος, Δίκαιο Α.Ε. & Ε.Π.Ε, Δ΄ Έκδοση 2012, εκδόσεις Σάκκουλα, σελ. 494.

Με τις διατάξεις του άρθρου 22 παρ. 6-7 ν. 2648/1998 , ο οποίος συμπλήρωσε το άρθρο 115 ν. 2238/94 και προέβλεψε την αντίστοιχη μεταχείριση για το φόρο κεφαλαίου και τις οφειλές φόρου του ΦΠΑ , σχετικά με την προσωπική ευθύνη των διοικητών για την πληρωμή παρακρατούμενου φόρου εισοδήματος , φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου , φόρου κύκλου εργασιών και ΦΠΑ , αλλά και των προσώπων που διορίστηκαν ή εκλεχτήκαν στην διοίκηση υπό εκκαθάριση εταιριών των νόμων 1386/1983 , 1892/1990 και 2000/1991 , και των ανωνύμων εταιριών θυγατρικών του Ο.Α.Ε , διευρύνθηκε , καλύπτοντας εκτός από το χρόνο διάλυσης ή συγχώνευσης του νομικού προσώπου , και το χρόνο λειτουργίας του .

Το άρθρο 98 παρ. 1 του Πτωχευτικού κώδικα ορίζει πως ³² , αν δεν υποβληθεί εγκαίρως αίτηση για την πτώχευση της ανώνυμης εταιρίας , τα εκάστοτε μέλη του διοικητικού συμβουλίου που ήταν υπεύθυνα για την καθυστέρηση ευθύνονται για την αποκατάσταση της ζημιάς των εταιρικών πιστωτών , που αφορούν τα χρέη που δημιουργήθηκαν από την περίοδο της υποβολής της αίτησης έως την ημέρα της κήρυξης της πτώχευσης .

6.2. Αλληλέγγυος ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου

Η συλλογική δράση του διοικητικού συμβουλίου έχει ως λογικό επακόλουθο την αλληλέγγυο ευθύνη των μελών του . Η αλληλέγγυος ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου είναι σύμφωνη με την ενότητα του διοικητικού συμβουλίου ως εταιρικού οργάνου . Περαιτέρω εξυπηρετεί και τα συμφέροντα των δανειστών της εταιρίας , για τους οποίους θα ήταν ιδιαίτερα δυσχερές να αποδείξουν την ευθύνη των συγκεκριμένων μελών . Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρίας , τα οποία είναι υπεύθυνα σε αποζημίωση της εταιρίας , ευθύνονται εξάλλου σε ολόκληρο . Η ευθύνη εις ολόκληρον προκύπτει μόνο όταν υφίσταται είτε κοινό πταίσμα και κοινή πράξη περισσότερων συμβούλων , είτε κοινή αδικπραξία περισσότερων συμβούλων , είτε περίπτωση ευθύνης εις ολόκληρον για ζημιά που προκλήθηκε από περισσότερους , που ενεργούν συγχρόνως ή διαδοχικά .

³² Βλ. Β. Αντωνόπουλος, Δίκαιο Α.Ε. & Ε.Π.Ε, Δ' Έκδοση 2012, εκδόσεις Σάκκουλα, σελ. 495.

Το μέλος πάντως του διοικητικού συμβουλίου της ανώνυμης εταιρίας , που εκτέλεσε σωστά τα καθήκοντα του , έχει τη δυνατότητα να απαλλαγεί από κάθε ευθύνη , εφόσον αποδείξει ότι δεν υφίσταται πταίσμα του . Δηλαδή , εφόσον αποδείξει όπως αναφέρθηκε , ότι κατέβαλε την επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία .

Η κοινή ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου προϋποθέτει πράγματι κοινή ενέργεια . Εάν κάποιο από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου δεν συμμετείχε στην πράξη δεν γεννάται θέμα ευθύνης ως προς αυτόν . Οφείλει όμως , το συγκεκριμένο μέλος να αποδείξει ότι δεν συμμετείχε στην τέλεση της παράνομης πράξης .

Αντίθετα η ευθύνη των συμβούλων είναι κοινή , αν υφίσταται αδυναμία καθορισμού του ποσοστού ευθύνης καθενός συμβούλου . Όπως γίνεται δεκτό δεν αρκεί ότι ο σύμβουλος δεν συμμετείχε στην παράνομη πράξη ή ότι μειώθηκε . Οφείλει να αποδείξει ότι κατέβαλε κάθε προσπάθεια για να ματαιωθεί αυτή η απόφαση . Μόνη επιπλέον , η απουσία του συμβούλου δεν τον απαλλάσσει από την ευθύνη του , εκτός αν η απουσία αυτή ήταν δικαιολογημένη .

Η απόδειξη ότι ένας σύμβουλος δεν συμμετείχε στην παράνομη ενέργεια είναι ευχερέστερη όταν είχε προηγηθεί κατανομή των εξουσιών των συμβούλων μεταξύ τους , όταν έχουν οριστεί υποκατάστατοι του διοικητικού συμβουλίου με συγκεκριμένες αρμοδιότητες . Και στην περίπτωση , όμως αυτή δεν αποκλείεται η ευθύνη των μελών του διοικητικού συμβουλίου , όταν αυτοί δεν άσκησαν την απαιτούμενη εποπτεία στους υποκατάστατους . Εάν πάλι η πράξη που προξένησε τη ζημία στην εταιρία διενεργήθηκε από μέλος του διοικητικού συμβουλίου και τρίτο , η ευθύνη βαρύνει και τους δύο , ενώ η σχετική αγωγή μπορεί να απευθυνθεί και κατά του τρίτου , ο οποίος βρίσκεται σε ομοδικία με το μέλος του διοικητικού συμβουλίου .

6.3. Αξιώσεις κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου

Το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται στην άσκηση της αγωγής κατά των συμβούλων και των υποκατάστατων οργάνων , αν αντιληφθούν ότι ζημίωσαν την εταιρία με δόλο (άρθρο 22 παρ. 1 εδ. 3)³³. Η αγωγή μπορεί να γίνει ακόμη και σε πρώην σύμβουλους ή υποκατάστατα όργανα . Η άσκηση της αγωγής μπορεί να γίνει είτε με απόφαση της γενικής συνέλευσης που λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία , είτε με (άτυπη) αίτηση προς το διοικητικό συμβούλιο μετόχων , ακόμα και χωρίς ψήφο , που απέκτησαν τη μετοχική τους ιδιότητα τρεις μήνες πριν την υποβολή της αίτησης και που εκπροσωπούν το 1/10 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου (άρθρο 22β παρ. 1) .

Μέσα σε έξι μήνες από την ημέρα της γενικής συνέλευσης ή την υποβολή αίτησης από τη μειοψηφία θα ασκηθεί η αγωγή κατά των υπευθύνων . Στην περίπτωση που υφίσταται πράγματι αξίωση της εταιρίας κατά των μελών του ή αν ενδείκνυται η άσκηση αγωγής το διοικητικό συμβούλιο δεν δικαιούται να ερευνήσει .

Η γενική συνέλευση μπορεί πάντοτε να ορίζει ειδικούς εκπροσώπους για τη διεξαγωγή της δίκης . Αν τώρα η γενική συνέλευση ή η μειοψηφία μείνουν άπρακτες και δεν ορίσουν ειδικό εκπρόσωπο εντός της εξάμηνης προθεσμίας , τότε το μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας , με αίτηση της μειοψηφίας του 1/10 που υποβάλλεται μέσα σε ένα μήνα από τη λήξη της εξάμηνης προθεσμίας , μπορεί να διορίσει αυτό ειδικούς εκπροσώπους προς διεξαγωγή και μόνο της δίκης (άρθρο 22β παρ .3) ανεξάρτητα αν η ζημία οφείλεται σε δόλο ή αμέλεια , ή αν η δίκη διεξαχθεί κατά των νυν ή των προηγούμενων συμβούλων . Το δικαστήριο δεν δικαιούται να κρίνει την ουσιαστική και νόμιμη βασιμότητα της υπό άσκηση αγωγής ούτε να ερευνήσει το συμφέρον της εταιρίας προς άσκηση της αγωγής αυτής .

Αν περάσει η εξάμηνη προθεσμία του άρθρου 22β παρ. 2 και δεν ζητηθεί ο διορισμός ειδικών εκπροσώπων από τη γενική συνέλευση ή την μειοψηφία , κάθε μέτοχος νομιμοποιείται μέσα σε ένα μήνα από την πάροδο του εξαμήνου να ζητήσει αυτός από το πρωτοδικείο το διορισμό εκπροσώπων .

³³ Βλ. Σ. Ψυχομάνη, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Εκδόσεις Σάκκουλα 2013, σελ. 295

Στην περίπτωση που υπάρχει σπουδαίος λόγος , μπορεί όποιος έχει έννομο συμφέρον (μεμονωμένος μέτοχος , μέλη του διοικητικού συμβουλίου κλπ) με αίτηση του στο μονομελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας που δικάζει κατά την εκούσια διαδικασία να ζητήσει αντικατάσταση του ειδικού εκπροσώπου (άρθρο 786 παρ. 3 ΚΠολ Δ) αν πιστεύει ότι ο εκπρόσωπος αδρανεί , δεν εκτελεί τα καθήκοντα του , ή τα εκτελεί πλημμελώς . Η δαπάνη της δίκης για το διορισμό των ειδικών εκπροσώπων επιβαρύνει την εταιρία . Οι αξιώσεις της εταιρίας κατά του διοικητικού συμβουλίου ακόμη και αν πηγάζουν από αδικοπραξία , παραγράφονται σε 3 χρόνια από την τέλεση της πράξης και αν προκύπτει για ζημία από δόλο σε δέκα χρόνια (άρθρο 22α παρ. 5) .

6.4 Παραίτηση της εταιρίας από τις αξιώσεις αποζημίωσης

Με τη διάταξη του άρθρου 22α παρ. 4 του ν. 2190/1920 η ανώνυμη εταιρία μπορεί με απόφαση του διοικητικού της συμβουλίου να παραιτηθεί από τις αξιώσεις της προς αποζημίωση που πηγάζουν από την διοίκηση , ή να συμβιβαστεί με αυτά κάτω βέβαια από ορισμένες προϋποθέσεις . Οι προϋποθέσεις αυτές είναι αφενός η πάροδος διετίας από την γένεση της αξίωσης και αφετέρου η απόφαση της γενικής συνέλευσης .

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη παραίτηση η τον συμβιβασμό , είναι να μην αντιτίθεται μειοψηφία του 1/5 του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση κεφαλαίου ³⁴. Η αντίθεση αυτή πρέπει να αναφέρεται στα πρακτικά της γενικής συνέλευσης , προκειμένου να είναι ευχερέστερη η απόδειξη της .

³⁴ Βλ. Σ. Ψυχομάνη, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Εκδόσεις Σάκκουλα 2013, σελ. 296.

6.5 Παραίτηση της εταιρίας από τις αξιώσεις της κατά των μελών του διοικητικού συμβουλίου και απαλλαγή των συμβούλων από την ευθύνη τους.

Η απαλλαγή των μελών του διοικητικού συμβουλίου από την ευθύνη τους , καθιερώνεται με τις διατάξεις του άρθρου 35 του ν. 2190/1920 . Για την απαλλαγή των μελών από την ευθύνη τους , απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης η οποία λαμβάνεται με ειδική ψηφοφορία και με ονομαστική κλήση (άρθρο 35 παρ. 1) . Στην ψηφοφορία δικαιούνται να μετέχουν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μόνο με τις μετοχές που έχουν στην κυριότητα τους ή ως αντιπρόσωποι άλλων μετόχων , εφόσον έχουν λάβει σχετική εξουσιοδότηση με ρητές και συγκεκριμένες οδηγίες ψήφου (άρθρο 35 παρ. 2) . Το ίδιο ισχύει και για υπαλλήλους της εταιρίας (άρθρο 35 παρ. 2) . Η γενική συνέλευση μπορεί να αρνηθεί την απαλλαγή , χωρίς να χρειάζεται να αιτιολογήσει την άρνηση της . Επίσης μπορεί να ανακαλεί ελεύθερα την απαλλαγή , χωρίς να χρειάζεται την εμπιστοσύνη του διοικητικού συμβουλίου

6.6 Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών του διοικητικού συμβουλίου

Στα δικαιώματα των συμβούλων της ανώνυμης εταιρίας συγκαταλέγεται η αμοιβή . Ο σύμβουλος λαμβάνει την αμοιβή του εξαιτίας της ιδιότητας του ή για τις υπηρεσίες που παρέχει βάση της ειδικής σχέσης που τον συνδέει με την εταιρία (άρθρο 24) .

Όσο αφορά τις αμοιβές που λαμβάνουν λόγω της ιδιότητας τους , μπορούμε να τις διαχωρίσουμε σε δύο κατηγορίες :

1. Αφορά τις αμοιβές που αντλούνται από τα κέρδη της εταιρίας
2. Αφορά σε αυτά που καταλογίζονται στα γενικά έξοδα (άρθρο 24 παρ. 1-2)

Οι αμοιβές που αντλούνται από τα κέρδη της εταιρίας δεν απαιτείται να προβλεφθούν στο καταστατικό , εφόσον τα κέρδη της εταιρίας δεν μπορεί να μείνουν αδιάθετα . Αυτό που απαιτείται είναι απόφαση της γενικής συνέλευσης η οποία είναι αρμόδια στο να παίρνει αποφάσεις για την διάθεση των κερδών , αφού λάβει υπ' όψιν της , τις ανάγκες της επιχείρησης . Υπάρχει βέβαια και η άλλη άποψη σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ. 2 περ.γ' κατά την οποία απαιτείται πάντοτε πρόβλεψη στο καταστατικό , το οποίο καταστατικό αρκεί να προβλέπει αμοιβή από τα κέρδη και δεν είναι αναγκαίο να την ορίζει κατά ποσό και ποσοστό . Το μόνο σίγουρο είναι πως το ποσό της αμοιβής που θα πρέπει να διανέμεται είναι αυτό που απομένει ύστερα από την αφαίρεση των κρατήσεων για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού και του ποσού που απαιτείται προς διανομή του πρώτου μερίσματος (άρθρο 45 παρ. 2) .

Σχετικά με την αμοιβή που καταλογίζεται στα γενικά έξοδα , αυτή ορίζεται στο καταστατικό κατά ποσό όμως είναι η αμοιβή με πάγια αντιμισθία . Οποιαδήποτε άλλη αμοιβή θα καταλογιστεί στα γενικά έξοδα μόνο με απόφαση της γενικής συνέλευσης .Η απόφαση αυτή ψηφίζει τον ισολογισμό της χρήσης που παρέχει την αμοιβή , με αυτοτελές θέμα στην ημερησία διάταξη και αυτοτελή ψηφοφορία χωρίς να αρκεί η πρόβλεψη αυτής της δαπάνης στον ισολογισμό και στο λογαριασμό « αποτελέσματα χρήσης » .

Στην αμοιβή αυτή συγκαταλέγονται τα έξοδα παραστάσεως , κινήσεως , παραμονή « εκτός έδρας » , αποζημίωσης ανά συνεδρίαση, αποζημίωση μετά τη λήξη της θητείας της , σύνταξη προς το σύμβουλο , συμμετοχή στις πωλήσεις ή στις προμήθειες , δωρεάν εισιτήρια κ.α .

Σε κάθε περίπτωση και οι δύο αμοιβές (από κέρδη ή από γενικά έξοδα) προσφέρονται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου για τις υπηρεσίες που προσφέρουν το εν λόγω διάστημα . Εξαίρεση αποτελεί η αμοιβή που το καταστατικό προβλέπει ότι θα καταβάλλεται σε βάρος των γενικών εξόδων και συγχρόνως την ορίζει κατά ποσό ³⁵.

³⁵ Η υποχρέωση της εταιρίας για καταβολή της παραπάνω αμοιβής προς τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, διαφέρει από τις συμβάσεις που συνάπτονται από την εταιρία με μέλη του διοικητικού συμβουλίου για τις οποίες εφόσον εξέρχονται των ορίων της τρέχουσας συναλλαγής, απαιτείται έγκριση της τακτικής ή έκτακτης γενικής συνέλευσης σύμφωνα με το άρθρο 23^α ΑΠ 421/2000 ΕλΔνη 2000.1342.

Όσον αφορά όμως το ύψος , των αμοιβών , τούτο αφήνεται στην ελεύθερη κρίση της γενικής συνέλευσης .Υπάρχουν περιπτώσεις βέβαια που το δικαστήριο μπορεί να μειώσει την αμοιβή που καταλογίζεται στα γενικά έξοδα αν κρίνει ότι είναι υπέρογκη και πως αντιτάχθηκαν στη λήψη της απόφασης μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/10 του εταιρικού κεφαλαίου (άρθρο 24 παρ. 2 εδ.2) . Η εν λόγω αγωγή κατατίθεται στο δικαστήριο της έδρας της εταιρίας , δικάζεται με την διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας και μπορεί να την ασκήσει όποιος έχει έννομο συμφέρον είτε αυτός είναι μέτοχος ή εταιρικός δανειστής . Εναγόμενοι είναι τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ενώ η αγωγή πρέπει να ασκηθεί μέσα σε ένα χρόνο από την υποβολή στην αρμόδια αρχή αντιγράφου των πρακτικών της γενικής συνέλευσης που έλαβε την απόφαση .

Αντίθετα όμως , οι υπηρεσίες που παρέχουν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου στην εταιρία βάση ιδιαίτερης σχέσης που τα συνδέει μαζί της , δικαιούνται αμοιβή η οποία δεν εφαρμόζεται στους περιορισμούς του άρθρου 24 . Τέτοια ιδιαίτερη σχέση , μπορεί να είναι σύμβαση εξαρτημένης εργασίας , ανεξάρτητων υπηρεσιών ή σύμβαση έργου και σύμβαση εντολής αφού κατά το άρθρο 713 Α.Κ είναι άμισθη . Η αμοιβή αυτή θα συμφωνηθεί με το διοικητικό συμβούλιο και είναι υποχρεωτική για την εταιρία . Αν όμως διαπιστωθεί πως η σύμβαση μέλους του διοικητικού συμβουλίου και εταιρίας αναλόγως του ύψους της και των λοιπών οικονομικών όρων ξεφεύγει των ορίων της τρέχουσας συναλλαγής και με τη προϋπόθεση ότι συνάπτεται μετά την απόκτηση της ιδιότητας του συμβούλου , τότε απαιτείται ειδική έγκριση της γενικής συνέλευσης κατά το άρθρο 23α παρ. 2 .

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εκτός του δικαιώματος της αμοιβής διακατέχουν και το δικαίωμα της πληροφόρησης ³⁶. Τα υπόλοιπα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι επιφορτισμένα με την υποχρέωση της πληροφόρησης και έχουν τις πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων . Σε περίπτωση άρνησης εξαναγκάζονται δικαστικά ενώ αίτηση ασφαλιστικών μέτρων δεν αποκλείεται . Το μέλος δικαιούται να γνωρίζει και να λαμβάνει τις πληροφορίες για κάθε υπόθεση στα γραφεία της εταιρίας , καθώς και να εξετάζει βιβλία , έγγραφα και λοιπά στοιχεία που θα την βοηθήσουν στην διεκπεραίωση της .

³⁶ Βλ. Β. Αντωνόπουλος, Δίκαιο Α.Ε. & Ε.Π.Ε , Δ' Έκδοση 2012, εκδόσεις Σάκκουλα , σελ. 440.

Ο νόμος 2190/1920 (άρθρο 22α παρ.3) θεμελιώνει την υποχρέωση των μελών του διοικητικού συμβουλίου ανώνυμης εταιρίας για την τήρηση εχεμύθειας. Η υποχρέωση εχεμύθειας³⁷ απαγορεύει τη μετάδοση όλων των απόρρητων πληροφοριών που τα μέλη έλαβαν γνώση εξαιτίας της ιδιότητας τους ως σύμβουλοι . Εάν όμως η γνώση των απόρρητων πληροφοριών προέρχεται από άλλη δραστηριότητα του συμβούλου , η απαγόρευση ανακοίνωσης του δεν εμπίπτει στη διάταξη αυτή .Δεν αποκλείεται όμως να συνιστά παράβαση άλλης υποχρέωσης του συμβούλου.

Ο χαρακτηρισμός μιας πληροφορίας ως απόρρητη , ώστε να απαγορεύεται η μετάδοση της κρίνεται από το ίδιο το διοικητικό συμβούλιο . Βέβαια η υποχρέωση εχεμύθειας δεν αποκλείει την ανακοίνωση της στη γενική συνέλευση της εταιρίας , και αυτό γιατί η γνώση αυτής μπορεί να διαδραματίσει μεγάλο ρόλο και να συμβάλει στην ορθή λήψη απόφασης από τη γενική συνέλευση . Αντίθετα η απόκρυψη τέτοιας πληροφορίας μπορεί να θεμελιώσει ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου .

Παράβαση της υποχρέωσης εχεμύθειας , αποτελεί η κοινολόγηση της προς βλάβη της εταιρίας και όχι όταν αποσκοπεί σε ωφέλεια της . Άλλωστε η υποχρέωση εχεμύθειας δεν υφίσταται έναντι των άλλων μελών του διοικητικού συμβουλίου προς τα οποία πρέπει να αναγνωριστεί η υποχρέωση ανακοίνωσης , κάθε πληροφορίας , η γνώση της οποίας θα επηρέαζε την άσκηση της αρμοδιότητας τους . Η υποχρέωση τηρήσεως εχεμύθειας των συμβούλων εξακολουθεί να ισχύει και μετά τη λήξη της θητείας τους , για όσες πληροφορίες υπέπεσαν στην αντίληψη τους κατά τη διάρκεια αυτής . Το πότε παύει χρονικά η υποχρέωση κάθε συμβούλου στην τήρηση εχεμύθειας είναι ζήτημα που εξετάζεται κάθε φορά λαμβανομένων υπόψη και των ειδικών συνθηκών κάθε περίπτωσης .

³⁷ Βλ. Β. Αντωνόπουλος, Δίκαιο Α.Ε. & Ε.Π.Ε, Δ΄ Έκδοση 2012, εκδόσεις Σάκκουλα , σελ. 454.

Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και τα υποκατάστατα όργανα συσχετίζονται με την υποχρέωση πίστης³⁸ (άρθρο 22α παρ. 6) . Σύμφωνα με αυτά τα μέλη συνάπτουν με την εταιρία σχέση εμπιστοσύνης , από την οποία υποχρεούνται να διαχειρίζονται την εταιρική περιουσία όσο το δυνατόν καλύτερα μπορούν , αλλά και να ασκούν επιμελώς τα καθήκοντα τους . Υποχρέωση για τα μέλη αποτελεί η αυστηρή τήρηση των απορρήτων της επιχείρησης , τα οποία έμαθαν λόγω της ιδιότητας τους (άρθρο 22α παρ. 3) .

Απαγορεύεται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου να ενεργούν χωρίς την άδεια της γενικής συνέλευσης για δικό τους λογαριασμό ή τρίτων για πράξεις που υπάγονται σε κάποια από τις επιχειρηματικές δραστηριότητες που ασκεί η εταιρία και να μετέχουν ως ομόρρυθμοι εταίροι σε εταιρίες που επιδιώκουν τέτοιες δραστηριότητες . Στην απαγόρευση αυτή περιλαμβάνονται μέλη του διοικητικού συμβουλίου κυρίως όταν αυτά είναι εκτελεστικά , γενικούς διευθυντές και διευθύνοντες συμβούλους , de facto μέλη του διοικητικού συμβουλίου λόγω άκυρου διορισμού ή λόγω λήξης της θητείας τους , μέλη του διοικητικού συμβουλίου που διορίζονται κατά το άρθρο 18 παρ. 3 , τα μέλη του προσωρινού διοικητικού συμβουλίου και τον κυρίαρχο μέτοχο που ασκεί επιρροή στο διοικητικό συμβούλιο .

Η υποχρέωση αυτή συμπεριλαμβάνει και τους διοικητές της υπό ίδρυση καθώς και τους εκκαθαριστές της υπό εκκαθάριση εταιρίας και ισχύει για εύλογο χρόνο μετά της λήξης της ιδιότητας του βαρυνόμενου .

Η άδεια της γενικής συνέλευσης πρέπει να είναι ειδική και ρητή και να δίνεται πριν την έναρξη της ανταγωνιστικής δραστηριότητας και ενόψει αυτής .

Όταν όμως επέλθει η παράβαση στην απαγόρευση ανταγωνισμού , τότε η εταιρία έχει αξίωση αποζημίωσης (άρθρο 23 παρ. 2) και αξίωση υποκατάστασης (άρθρο 23 παρ. 2) . Δεν αποκλείεται η αποκατάσταση τυχόν θετικής ζημίας και ηθικής βλάβης .

³⁸ Βλ. Σ. Ψυχομάνη, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Εκδόσεις Σάκκουλα 2013, σελ. 293.

Η υποκατάσταση έχει την έννοια ότι η εταιρία μπορεί να αξιώσει τα οφέλη που αποκομίστηκαν από την ανταγωνιστική δραστηριότητα , χωρίς να απαιτείται σε βάρος τους υπαιτιότητα , εφόσον η υποκατάσταση περιέχεται αντί της αποζημίωσης . Σε περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί η ανταγωνιστική πράξη , τότε γίνεται εκχώρηση προς την εταιρία όλων των απαιτήσεων που έχει ο υπόχρεος σύμβουλος απέναντι στον αντισυμβαλλόμενο τρίτο . Σε κάθε όμως περίπτωση η εταιρία , επωμίζεται και τις τυχόν ζημίες που συνδέονται με την ανταγωνιστική πράξη και υποχρεούται στην καταβολή των αναλόγων εξόδων και δαπανών στα οποία υποβλήθηκε ο σύμβουλος.

Αν ο σύμβουλος όμως δημιούργησε τις ανταγωνιστικές πράξεις για λογαριασμό τρίτου , τότε η εταιρία αξιώνει κάθε αμοιβή , που έλαβε αυτός από τη μεσολάβηση ή την εκχώρηση σε αυτή της απαίτησης επί της αμοιβής .

Δεδομένου ότι η υποχρέωση των συμβούλων , διευθυντών , κ.α συνίσταται στην παράλειψη ανταγωνιστικών πράξεων είναι πάντα δυνατή και η έγερση αγωγής άρσης της προσβολής και παράλειψης της . Η αγωγή ασκείται από την εταιρία εναντίον των προσώπων που επιχείρησαν ανταγωνιστικές πράξεις . Οι αξιώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 23 παρ. 2 παραγράφονται μετά από ένα έτος από την ανακοίνωση της παράβασης από μέλος του διοικητικού συμβουλίου σε συνεδρίαση του , ή από την ανακοίνωση της παράβασης στον εκπρόσωπο της εταιρίας από μέτοχο , και σε πέντε χρόνια από την έναρξη της ανταγωνιστικής πράξης (άρθρο 23 παρ. 3)

Σύμφωνα με το άρθρο 23α του ν. 2190/1920 και πριν την τροποποίηση του αργότερα με τον ν. 3604/2007 η εταιρία και οι μέτοχοι της σε μια προσπάθεια τους να προστατευθούν , πολλές φορές υποχρεούνται να απέχουν από ορισμένες συναλλαγές , ειδικά τις έκαναν υπό προϋποθέσεις .

Με τις νέες διατάξεις του ν. 3604/2007 εισήχθηκαν νέες καινοτομίες οι οποίες βοήθησαν τις εταιρίες να προχωρήσουν ελεύθερα σε συναλλαγές χωρίς απαγορεύσεις και προϋποθέσεις όπως ίσχυε .

6.7 Είδη Συμβάσεων

Σύμφωνα με το άρθρο 23α οι συμβάσεις που συνάπτει η εταιρία μετα τη σύσταση της με τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και τα τρίτα πρόσωπα διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες . Σε συμβάσεις πιστωτικές και εγγυητικές , όπου η εταιρία παρέχει πιστώσεις και εγγυήσεις και σε κάθε άλλη σύμβαση που την επιτρέπει με προϋποθέσεις.

Συμβαλλόμενοι στις συμβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 23α είναι από την μια μεριά η ανώνυμη εταιρία ή θυγατρική εταιρία και από την άλλη μεριά τα εκτελεστικά ή μη μέλη του διοικητικού συμβουλίου ανεξαρτήτου τρόπου που απέκτησαν την ιδιότητα τους και για όσο διαρκεί η θητεία τους . Επίσης υπάγονται οι εκκαθαριστές της ανώνυμης εταιρίας , όσα πρόσωπα (φυσικά ή νομικά) ασκούν έλεγχο επί της εταιρίας , οι σύζυγοι και συγγενείς των παραπάνω προσώπων εξ' αίματος ή εξ' αγχιστείας μέχρι του τρίτου βαθμού . Το καταστατικό μπορεί να επεκτείνει την εφαρμογή του άρθρου 23α και σε άλλα πρόσωπα , όπως γενικούς διευθυντές ή διευθυντές της εταιρίας , με την προϋπόθεση ότι τα άτομα αυτά ασκούν διαχείριση .

Οι συμβάσεις που περιλαμβάνονται στο άρθρο 23α παρ.1 διακρίνονται σε απόλυτα απαγορευμένες και σε συμβάσεις που υπόκεινται σε περιορισμούς .

Συγκεκριμένα οι απόλυτα απαγορευμένες συμβάσεις διακρίνονται σε :

α) Συμβάσεις δανείων της ανώνυμης εταιρίας προς τα πρόσωπα που της παραγράφου 5 του άρθρου 23α³⁹

β) Συμβάσεις παροχής πίστωσης της ανώνυμης εταιρίας προς τα πρόσωπα της παρ. 5 . Κάθε σύμβαση δηλαδή με την οποία παραχωρείται κεφάλαιο στον αντισυμβαλλόμενο ορίζοντας του συγκεκριμένη προθεσμία για την καταβολή του .

³⁹ Συμβάσεις δανείου που συνάπτονται μεταξύ εταιρίας και μετόχου που δεν είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου κλπ δεν εμπίπτουν στο άρθρο 23α .

γ) Συμβάσεις ενοχικές ή εμπράγματες παροχής εγγυήσεων ή ασφαλειών υπέρ των παραπάνω προσώπων προς τρίτους . Οι ασφάλειες όσο και οι εγγυήσεις (άρθρο 847 Α.Κ.) απαγορεύονται ανεξάρτητα από την φύση της κύριας παροχής . Επίσης απαγορεύονται η τριτεγγύηση συναλλαγματικής ή επιταγής υπέρ των προσώπων του άρθρου 23α παρ. 5 , η εγγυητική οπισθογράφηση που υποκρύπτει τριτεγγύηση καθώς και η εγγυητική σύμβαση . Τέλος απαγορεύεται η εντολή προς πίστωση τρίτου , καθώς και η πιστωτική και η εγγυητική επιστολή από την εταιρία προς τα παραπάνω πρόσωπα .

Γενικότερα , απαγορεύεται η σύμβαση με την οποία παρέχεται δάνειο ή πίστωση από την εταιρία προς συγγενικό μέλος του διοικητικού συμβουλίου όπως σύζυγος ή συγγενής . Το ίδιο ισχύει και για τις εγγυήσεις ή τις ασφάλειες που παρέχονται από την εταιρία προς τρίτους υπέρ των παραπάνω προσώπων . Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η προσημείωση υποθήκης σε ακίνητο της εταιρίας , η οποία και θεωρείται άκυρη , με σκοπό τη χορήγηση δανείου σε πρόσωπα της παρ. 5 .

Στις απόλυτα απαγορευμένα επίσης συμπεριλαμβάνονται τα δάνεια και οι πιστώσεις από θυγατρική της βασικής εταιρίας ή ομόρρυθμη και ετερόρρυθμη εταιρία στην οποία ομόρρυθμο μέλος είναι η βασική ανώνυμη εταιρία προς μέλος του διοικητικού συμβουλίου , συγγενής τους και προς τα λοιπά πρόσωπα της παρ. 5 του άρθρου 23α . Ομοίως απαγορευμένες είναι οι εγγυήσεις ή ασφάλειες που παρέχονται από θυγατρική εταιρία της ανώνυμης εταιρίας προς τρίτους υπέρ των ιδίων προσώπων της παρ. 5 .

Αντίθετα όμως , δάνεια ή πιστώσεις της ανώνυμης εταιρίας προς θυγατρική της εταιρία ή προς ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία στην οποία η ανώνυμη εταιρία είναι μέλος ή παροχή εγγυήσεων ή ασφαλειών προς τρίτους από την ανώνυμη εταιρεία υπέρ των ως άνω νομικών προσώπων είναι έγκυρες .

Υπάρχουν περιπτώσεις όμως που η παροχή εγγύησης ή άλλης ασφάλειας προς τρίτους υπέρ των προσώπων του άρθρου 23α παρ.5 επιτρέπεται όταν υπάρχουν οι εξής προϋποθέσεις :

- Η εγγύηση ή η ασφάλεια υπηρετεί το εταιρικό συμφέρον.

- Η εταιρία έχει δικαίωμα αναγωγής κατά του πρωτοφειλέτη ή του προσώπου υπέρ του οποίου παρέχεται η ασφάλεια εφόσον ικανοποιήσει το δανειστή .

- Προβλέπεται ότι οι λαμβάνοντες την εγγύηση ή την ασφάλεια θα ικανοποιούνται μόνο μετά την πλήρη εξόφληση ή τη συναίνεση όλων των πιστωτών με απαιτήσεις που είχαν ήδη γεννηθεί κατά το χρόνο της υποβολής στη δημοσιότητα του άρθρου 7β της αμέσως παρακάτω απόφασης της γενικής συνέλευσης.

- Να έχει ληφθεί προηγουμένως άδεια της γενικής συνέλευσης και η οποία θα παρέχεται στην περίπτωση που δεν αντιτάθηκαν μέτοχοι εκπροσωπώντας τουλάχιστον το 1/10 του εκπροσωπούμενου στη γενική συνέλευση κεφαλαίου ή το 1/20 αν προκύπτει για τις εταιρίες με μετοχές εισηγμένες στο χρηματιστήριο . Η απόφαση της γενικής συνέλευσης σχετικά με την παροχή εγγύησης ή ασφάλειας , ορίζει το ύψος και τη διάρκεια τους και υπόκειται στη δημοσιότητα του άρθρου 7β , από την οποία αρχίζει η ισχύς της εγγύησης ή της ασφάλειας .

Όσο αφορά τις συμβάσεις που υπόκεινται σε περιορισμούς θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ενδεικτικά τις συμβάσεις εργασίας ή παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών που καταρτίζονται μετά την ίδρυση της εταιρίας με μέλη του διοικητικού συμβουλίου , αν εξέρχονται των ορίων της τρέχουσας συναλλαγής . Επίσης υπάγονται δάνεια , πιστώσεις , εγγυήσεις των προσώπων του άρθρου 23α προς την εταιρία αν εξέρχονται των ορίων της τρέχουσας συναλλαγής .

Όπως αναφέραμε και παραπάνω απαγορεύεται και είναι άκυρη η σύναψη οποιονδήποτε άλλων συμβάσεων της εταιρίας με τα πρόσωπα της παρ. 5 (άρθρο 23α παρ. 2) χωρίς ειδική άδεια της γενικής συνέλευσης . Η άδεια⁴⁰ αυτή μπορεί να παρασχεθεί πριν ή μετά τη σύναψη της σύμβασης με την έννοια εκ των υστέρων έγκρισης . Στην περίπτωση « πριν τη σύναψη της σύμβασης » η άδεια δεν παρέχεται αν στην απόφαση αντιτάθηκαν μέτοχοι εκπροσώπησης τουλάχιστον 1/3 του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση μετοχικού κεφαλαίου . Ενώ στη περίπτωση « μετά τη σύναψη της σύμβασης » η άδεια δεν παρέχεται αν αντιτάθηκαν μέτοχοι που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 1/20 του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση μετοχικού κεφαλαίου .

⁴⁰ Η άδεια της γενικής συνέλευσης είναι άκυρη αν το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας διαμορφώθηκε και με την ψήφο του ενδιαφερομένου που μετέχει στη γενική συνέλευση.

Αποτέλεσμα της παράβασης του άρθρου 23α είναι η ακυρότητα των συμβάσεων , την οποία μπορεί να ζητήσει οποιαδήποτε στιγμή όποιος έχει έννομο συμφέρον , συνήθως η εταιρία , οι μέτοχοι και οι εταιρικοί δανειστές . Η ακυρότητα μπορεί να ληφθεί υπόψη και αυτεπάγγελα από το δικαστήριο αν έχουν προταθεί τα πραγματικά περιστατικά που την παράγουν .

Στις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ του μοναδικού μετόχου και της εταιρίας , την οποία αυτός εκπροσωπεί και εξέρχονται των ορίων των τρεχουσών συναλλαγών απαιτείται αλλά και αρκεί να καταχωρούνται τα πρακτικά της γενικής συνέλευσης ή του διοικητικού συμβουλίου ή έστω να καταρτίζονται εγγράφως (άρθρο 23α παρ. 7) .

Εκτός των παραπάνω αξίζει να αναφέρουμε και τις συμβάσεις εντός των ορίων της τρέχουσας συναλλαγής . Οι συγκεκριμένες δεν εμπίπτουν στους περιορισμούς του άρθρου 23α , αλλά καταρτίζονται ελεύθερα . Η εξαίρεση δεν περιορίζεται μόνο στις συμβάσεις που συνάπτουν τα πρόσωπα που αναφέραμε παραπάνω ως πελάτες της εταιρίας αλλά εκτείνεται και σε κάθε άλλη σύμβαση , αρκεί να μην εξέρχεται των ορίων των τρεχουσών συναλλαγών .

Στις τρέχουσες συναλλαγές συγκαταλέγονται οι καθημερινές και συνηθισμένες συναλλαγές που αναπτύσσει η εταιρία στα πλαίσια άσκησης της εταιρικής επιχείρησης . Τα όρια των συναλλαγών προσδιορίζονται από το αντικείμενο , ότι πρέπει δηλαδή να συνδέονται με το αντικείμενο της εταιρικής επιχείρησης , καθώς από το περιεχόμενο της , με την έννοια ότι οι όροι τους είναι συνήθεις .

Επιπλέον , στις τρέχουσες συναλλαγές δεν εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 23α παρ. 7 , οπότε οι συμβάσεις του άρθρου 23α παρ. 2 που συνάπτονται μεταξύ του μοναδικού μετόχου της ανώνυμης εταιρίας και εταιρίας , την οποία αυτός εκπροσωπεί , είναι έγκυρες ακόμα και αν δεν καταχωρούνται στα πρακτικά και δεν καταρτίζονται εγγράφως .

Βασική υποχρέωση των μελών του διοικητικού συμβουλίου είναι η υποχρέωση θεραπείας εταιρικού συμφέροντος . Στις μέρες μας τα συμφέροντα τρίτων που συνδέονται με την εταιρία (εξωεταιρικά συμφέροντα) προστατεύονται κυρίως μέσω ειδικής νομοθετικής ρύθμισης (εργατικό δίκαιο , πτωχευτικό δίκαιο κ.α) . Εξειδίκευση αυτής της υποχρέωσης εισάγεται με τις νέες διατάξεις του άρθρου 22α

παρ. 3α-3β , διατάξεις που μεταφέρθηκαν από τις αντίστοιχες διατάξεις του ν. 3016/2002 , για την εταιρική διακυβέρνηση . Σύμφωνα με αυτές τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και κάθε τρίτο πρόσωπο , μη μέλος , στο οποίο όμως έχουν ανατεθεί από το διοικητικό συμβούλιο αρμοδιότητες , έχουν υποχρέωση να μην επιδιώκουν με πράξεις ή παραλήψεις ίδια συμφέροντα που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της εταιρίας (άρθρο 22α παρ.3α) , με την έννοια του γενικού εταιρικού συμφέροντος .

6.8. Εταιρική διακυβέρνηση

Λέγοντας εταιρική διακυβέρνηση εννοούμε τις ιδιαίτερες εσωτερικές λειτουργίες και διοικητικές οργανωτικές δομές , οι οποίες έχουν επιβληθεί με το νόμο 3016/2012 σε ανώνυμες εταιρίες που επιδιώκουν την εισαγωγή των μετοχών στη χρηματιστηριακή αγορά ή έχουν ήδη εισηγμένες σε χρηματιστήριο μετοχές προς το σκοπό της δημιουργίας και διασφάλισης ενός κλίματος εμπιστοσύνης στις σχέσεις μετόχων και διοίκησης χάριν του κοινού , γενικού , εταιρικού συμφέροντος .

Ο νόμος 3016/2012 εισήγαγε στα άρθρα του τέσσερις καινοτόμες ρυθμίσεις με σκοπό να εξασφαλιστεί η άσκηση χρηστής διοίκησης και η διαφάνεια στον τρόπο της άσκησης της και αναλύονται ως εξής:

1. Επιβάλλει σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου από μέλη εκτελεστικά , μη εκτελεστικά και ανεξάρτητα μη εκτελεστικά ⁴¹. Ως εκτελεστικά εννοούμε τα απασχολούμενα με τα καθημερινά θέματα διοίκησης της εταιρίας και μη εκτελεστικά τα επιφορτισμένα μέλη με την προαγωγή όλων των εταιρικών ζητημάτων . Τέλος ως ανεξάρτητα μη εκτελεστικά νοούνται τα δυο τουλάχιστον εκλεγόμενα μέλη από τη γενική συνέλευση με ποσοστό έως 0,5% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας και μη έχοντας σχέση εξάρτησης με την εταιρία ή με συνδεδεμένα με αυτή πρόσωπα επιφορτισμένα με το καθήκον παρατήρησης της διοίκησης και υποβολής ξεχωριστής έκθεσης προς τη γενική συνέλευση .

⁴¹ Βλ. Σ. Ψυχομάνη, Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Εκδόσεις Σάκκουλα 2013, σελ. 306.

2. Υποχρεώνει το διοικητικό συμβούλιο σε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας με καταβολή μετρητών , να υποβάλει στη γενική συνέλευση έκθεση για τις γενικές κατευθύνσεις του επενδυτικού σχεδίου της εταιρίας , συμπεριλαμβάνοντας σε αυτήν ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου και απολογισμό της χρήσης των κεφαλαίων που αντλήθηκαν από τη προηγούμενη αύξηση , εφόσον έχει παρέλθει από την αύξηση αυτή χρόνος μικρότερος των τριών ετών .

3. Επιβάλλει την κατάρτιση από το διοικητικό συμβούλιο "Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας" του ιδίου και των υπηρεσιών της εταιρίας και την οργάνωση " Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου " .

4. Σε περίπτωση μη τήρησης των προβλεπόμενων στο νόμο ως άνω υποχρεώσεων , η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς μπορεί να επιβάλλει στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή σε όποιο πρόσωπο μέλος ή μη του διοικητικού συμβουλίου έχουν τυχόν ανατεθεί οι σχετικές αρμοδιότητες , επίπληξη ή πρόστιμο .

6.9. De facto διοίκηση – De facto διοικητές

Υπάρχουν περιπτώσεις που το διοικητικό συμβούλιο δεν εκπροσωπεί νόμιμα την εταιρία και αυτό διότι έχει λήξει η θητεία του και οι μέτοχοι το γνωρίζουν αλλά δεν αντιδρούν , οι δε τρίτοι με τους οποίους το διοικητικό συμβούλιο συναλλάσσεται να είναι καλόπιστοι , ή από άκυρη απόφαση της γενικής συνέλευσης . Σήμερα η συνέχιση λειτουργίας του διοικητικού συμβουλίου μέχρι τη λήξη της θητείας του αντιμετωπίζεται από το άρθρο 19 παρ. 1 του νόμου 3604/2007 που τροποποίησε το άρθρο 19 του νόμου 2190/1920 .

Όσο αφορά τους de facto διοικητές , πρόκειται για πρόσωπα που τυπικά δεν μετέχουν στα όργανα διοίκησης και δεν λαμβάνουν αποφάσεις . Εξαιτίας όμως της θέσης τους π.χ μεγαλομέτοχοι , μεγάλοι προμηθευτές κ.α ασκούν σημαντική επιρροή στο διοικητικό συμβούλιο και ουσιαστικά διοικούν την εταιρία , κυρίως σε σημαντικές αποφάσεις της . Σε βάρος τους έναντι των εταιρικών δανειστών ή τρίτων μπορεί να δημιουργηθεί αστική και ποινική ευθύνη , κυρίως αν τα πρόσωπα αυτά με την επιρροή τους οδήγησαν στην αφερεγγυότητα της εταιρίας και στην αδυναμία της να ικανοποιεί τους δανειστές της .

6.10 Ασυμβίβαστο διευθυνόντων συμβούλων (άρθρο 23)

Με το άρθρο 23 του νόμου 2190/1920, καθιερώνονται απαγορεύσεις στους διευθύνοντες συμβούλους της εταιρίας και στους διευθυντές αυτής να ασκούν για δικό τους λογαριασμό πράξεις που υπάγονται και στον εταιρικό σκοπό της ανώνυμης εταιρίας. Η απαγόρευση αυτή έχει ως σκοπό να αποφευχθεί οποιαδήποτε σύγκρουση μεταξύ των ατομικών συμφερόντων του διοικητή της ανώνυμης εταιρίας και των συμφερόντων του νομικού προσώπου της εταιρίας. Η διάταξη αυτή εισάγει προληπτική απαγόρευση ανταγωνισμού σε βάρος των μελών του διοικητικού συμβουλίου και των διευθυντών της εταιρίας και θεωρεί εκ των προτέρων αντίθετη προς τις υποχρεώσεις του διοικητή της εταιρίας την συγκεκριμένη συμπεριφορά , χωρίς να χρειάζεται να αποδειχθεί συγκεκριμένη ζημία.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την απαγόρευση αυτή είναι οι πράξεις να ασκούνται από τον διοικητή της ανώνυμης εταιρίας κατ' επάγγελμα είτε για δικό του λογαριασμό, είτε για λογαριασμό τρίτων. Η γενική συνέλευση της εταιρίας πάντως, μπορεί να αποφασίζει την παραχώρηση αδείας στο συγκεκριμένο πρόσωπο για την διενέργεια τέτοιων πράξεων.

Σε περίπτωση παραβάσεως των υποχρεώσεων που προβλέπονται από την διάταξη αυτή η εταιρία δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση από τον παραβάτη. Η κύρωση που προβλέπεται είναι η αξίωση αποζημίωσης. Μπορεί, όμως, η γενική συνέλευση να αποφασίσει να ζητήσει να θεωρηθούν οι πράξεις αυτές ότι έγιναν για δικό της λογαριασμό (της εταιρίας), αν οι πράξεις έγιναν για λογαριασμό του ιδίου του συμβούλου ή του διοικητή, είτε να ζητήσει να δοθεί στην εταιρία η αμοιβή που καταβλήθηκε για την διενέργεια των πράξεων αυτών, αν διενεργήθηκαν για λογαριασμό τρίτου.

Οι απαιτήσεις της εταιρίας που προβλέπονται στο άρθρο αυτό, κατά των συμβούλων ή των διευθυντών της παραγράφονται μετά την πάροδο ενός έτους από την ανακοίνωση των συγκεκριμένων πράξεων σε συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου ή από την κοινοποίηση τους στην εταιρία από μέτοχο. Σε κάθε περίπτωση, η παραγραφή επέρχεται με την συμπλήρωση πέντε ετών από τον χρόνο διενέργειας της απαγορευμένης πράξεως .

6.11 Αλλοδαπές ανώνυμες εταιρίες στην Ελλάδα

Μία αλλοδαπή⁴² ανώνυμη εταιρία μπορεί να εγκαταστήσει στη χώρα μας υποκατάστημα ή πρακτορείο αφού πρώτα υποβάλει στο Υπουργείο Ανάπτυξης επικυρωμένο από την αρμόδια Ελληνική Προξενική Αρχή, αντίγραφο του εγγράφου πληρεξουσιότητας του αντιπροσώπου ή πράκτορα της, που πρέπει να περιλαμβάνει και διορισμό αντικλήτου. Επίσης να αναφέρεται το έτος σύστασης της εταιρίας και το ονοματεπώνυμο των εκπροσώπων της.

Σύμφωνα με το άρθρο 50 οι αλλοδαπές εταιρίες που ιδρύουν υποκατάστημα ή πρακτορείο στην Ελλάδα, υποχρεούνται να υποβάλλουν στο Υπουργείο Ανάπτυξης πριν την εγκατάστασή τους, αντίγραφο της ιδρυτικής πράξης και του καταστατικού της, κάθε τροποποίηση των εγγράφων αυτών, καθώς και τα αναφερόμενα στο άρθρο 50 έγγραφα στην ελληνική γλώσσα με επικύρωση των μεταφράσεων τους.

⁴² Αλλοδαπή είναι η εταιρία αν με βάση το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο διέπεται από αλλοδαπή έννομη τάξη. Οι αλλοδαπές εταιρίες που προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δραστηριοποιούνται στη χώρα μας διέπονται από το δίκαιο της χώρας προέλευσης. Βλ Β. Αντωνόπουλος, Δίκαιο ΑΕ και ΕΠΕ, σελ. 81.

Οι επιστολές και τα έγγραφα παραγγελίας που χρησιμοποιούνται από το υποκατάστημα ή το πρακτορείο στην Ελλάδα, φέρουν εκτός από τις ενδείξεις που προβλέπονται στο άρθρο 7γ και την ένδειξη του Μητρώου όπου έχει καταχωρηθεί ο φάκελος του υποκαταστήματος, καθώς και τον αριθμό καταχώρησης τους στο Μητρώο.

Γίνεται δεκτό, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι αλλοδαπών ανωνύμων ασφαλιστικών εταιριών που έχουν υποκαταστήματα στην Ελλάδα, ευθύνονται έναντι της εταιρίας που αντιπροσωπεύουν, όπως ακριβώς και τα μέλη των ανωνύμων ελληνικών εταιριών έναντι αυτών. Για το θέμα αυτό υπάρχει ισχυρή αντίθετη άποψη η οποία θεωρεί ότι για την περίπτωση αυτή ισχύει το δίκαιο του τόπου και της έδρας της ανώνυμης εταιρίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως είδαμε παραπάνω, η ανώνυμη εταιρία είναι ένα νομικό πρόσωπο που έχει ως επί το πλείστον κερδοσκοπικό χαρακτήρα με κυριότερο πλεονέκτημα , οι μέτοχοι της να ευθύνονται μόνο μέχρι το ύψος της συμμετοχής τους. Δηλαδή, η Ανώνυμη Εταιρία είναι η εμπορική εταιρεία που έχει νομική προσωπικότητα και στην οποία δεν υπάρχει προσωπική ευθύνη του φορέα ή των φορέων της, για τις έναντι των τρίτων υποχρεώσεις της.

Το κεφάλαιο αυτό διαιρείται σε ίσα τμήματα (μετοχές) , σε κάθε ένα από τα οποία αντιστοιχεί και μια εταιρική ιδιότητα. Οι μετοχές μπορούν να μεταβιβάζονται εύκολα από τους κατόχους τους σε τρίτους, χωρίς από την αλλαγή αυτή να επηρεάζεται η εταιρεία. Η εταιρία αυτή έχει δική της επωνυμία, δική της κατοικία και ιθαγένεια. Σε αντίθεση με την ομόρρυθμη και ετερόρρυθμη εταιρεία, η Α.Ε. έχει αυτοτέλεια της εταιρικής παρουσίας σε σχέση με την ατομική παρουσία των εταίρων. Σχετικά με την επωνυμία της, είναι υποχρεωτικό να αναγράφεται το είδος της εταιρικής επιχείρησης και οι λέξεις «ανώνυμος εταιρία» (Α.Ε.) και προαιρετικά μόνο μπορεί να γράφει το όνομα ενός ή περισσότερων συνεταίρων της.

Οι βασικές προϋποθέσεις σύστασής της είναι:

- Σύναψη Καταστατικού, που καταρτίζεται μεταξύ δύο τουλάχιστον προσώπων (ιδρυτές) φυσικών ή νομικών και πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου.
- Ανάλυση των μετοχών, δηλαδή κάλυψη του μετοχικού Κεφαλαίου.
- Έγκριση του Καταστατικού και άδεια σύστασης από την αρμόδια αρχή (Υπουργείο Ανάπτυξης).

- Τήρηση διατυπώσεως δημοσιότητας, η οποία συνίσταται αφενός μεν, στην καταχώρηση του εγκριθέντος από την αρμόδια αρχή του Καταστατικού καθώς και της άδειας σύστασης της Α.Ε. στο Μητρώο Α.Ε. και αφετέρου στη δημοσίευση στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβέρνησης (Φ.Ε.Κ.), ανακοίνωσης για τη σχετική καταχώρηση στο Μ.Α.Ε. του εγκριθέντος Καταστατικού και της άδειας σύστασης.

- Εγγραφή στο οικείο Επιμελητήριο.
- Έναρξη Εργασιών στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και απόκτηση Α.Φ.Μ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) αποτελείται από τα μέλη που ψηφίστηκαν στην Γενική Συνέλευση και έχει το καθήκον της επίβλεψης της εταιρίας και της χάραξης πολιτικής και στρατηγικής αυτής. Έτσι το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει για πολύ σημαντικά ζητήματα και παρακολουθεί την πορεία της εταιρίας στην αγορά. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει τον Πρόεδρό του, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τον συντονισμό των εργασιών του, καθώς και τον "Διευθύνοντα Σύμβουλο", ο οποίος ασκεί τη διοίκηση και εκπροσώπηση της εταιρίας. Το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τις ΑΕ είναι εξαιρετικά σημαντικό για τη λειτουργία της αγοράς ολόκληρης.

Επιπλέον το διοικητικό συμβούλιο αποτελεί το κινητήριο μοχλό της ανώνυμης εταιρίας, γι αυτό και είναι υπεύθυνο για την σωστή λειτουργία της εταιρίας αλλά και της επίτευξης του εταιρικού σκοπού. Το συμβούλιο θα πρέπει να αντιδρά άμεσα και να δίνει λύσεις σε όσα θέματα προκύψουν κατά την λειτουργία της εταιρίας, με γνώμονα πάντα το συμφέρον της εταιρίας. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, απαιτείται το διοικητικό συμβούλιο να επιδεικνύει σύνεση και σωφροσύνη και να διαθέτει ευρεία αντίληψη του πλαισίου μέσα στο οποίο καλείται να λειτουργήσει η ανώνυμη εταιρία. Οι ανώνυμες εταιρίες είναι το εταιρικό όχημα που βοηθάει την καινοτομία να μεγιστοποιεί τα οφέλη που μπορεί να δώσει, πιστοποιεί την ανάπτυξη της μικρής επιχείρησης αλλά και επιτρέπει στις μεγάλες επιχειρήσεις να έχουν την ελαστικότητα στις επιλογές τους και να συνεργάζονται, όπου και όσο ο νόμος το επιτρέπει, για μεγαλύτερα και σημαντικά έργα.

Με το Ν. 3604/2007 ο νόμος 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιριών μεταβάλλεται και εναρμονίζεται με το κοινοτικό δίκαιο (Οδηγία 2006/68/ΕΚ) και τη δικαστηριακή πρακτική, με σκοπό να καταστήσει την ελληνική ανώνυμη εταιρεία , ανταγωνιστική στο διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον.

Ο καινούριος νόμος περιέχει επίσης, διατάξεις σχετικές με ζητήματα εξαιρέσεων, τροποποιήσεων, ανακλήσεων, ποσοστών, δικαιωμάτων μετόχων , εταιρικών σχέσεων, απλούστευσης καταστατικών, δυνατοτήτων τηλεδιασκέψεων και ορίου απόκτησης μετοχών. Μια σημαντική καινοτομία είναι ότι καταργείται η απόκτηση μετοχών με στόχο τη στήριξή τους στο Χρηματιστήριο .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αντωνόπουλος Γ. Βασίλης, (2012). Δίκαιο Ανώνυμης Εταιρίας και ΕΠΕ Δ΄ Έκδοση , Εκδόσεις Σάκκουλα :Αθήνα
- Μέντης Σ. Γρηγόρης, (2002) Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου 12^η Έκδοση , Εκδόσεις Έλλην.
- Περάκης Ε. Ευάγγελος, (2007) Νέο δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρίας, Νομική Βιβλιοθήκη.
- Ψυχομάνης Δ. Σπυρίδων, (2013) Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, Εκδόσεις Σάκκουλα :Αθήνα

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- <http://www.taxheaven.gr>
Νόμος 2190/1920 περί ανωνύμων εταιριών
Νόμος 3604/2007 Αναμόρφωση και τροποποίηση του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 περί ΑΕ.
- <http://www.poedoy.gr/fe/forologies>
Άρθρο Ηλιόκαντος Δημήτριος με θέμα Εκλογή και θητεία του διοικητικού συμβουλίου ΑΕ και εγκυρότητα των αποφάσεων αυτού μετά το Ν. 3604/2007.
- www.ggea.gr Γενική Γραμματεία Επενδύσεων και Ανάπτυξης
- <http://el.wikipedia.org>
- www.dsa.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προτυποποιημένο καταστατικό Ανώνυμης Εταιρείας. (ΦΕΚ Β' 216/05-02-2013)

Άρθρο 1 ΕΠΩΝΥΜΙΑ

Συνιστάται με το παρόν συμβόλαιο Ανώνυμη Εταιρεία με την επωνυμία «..... (στην επωνυμία πρέπει να περιέχονται οι λέξεις: Ανώνυμη Εταιρεία)».

Άρθρο 2 ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της εταιρείας είναι:

Άρθρο 3 ΕΔΡΑ Έδρα της εταιρείας ορίζεται ο Δήμος

Άρθρο 4 ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Η διάρκεια της εταιρείας ορίζεται σε ... έτη και αρχίζει από την καταχώρηση στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) του παρόντος καταστατικού και, εφόσον απαιτείται, της Διοικητικής απόφασης της αρμόδιας εποπτεύουσας αρχής για την χορήγηση άδειας σύστασης και έγκρισης του καταστατικού, θα λήγει δε την αντίστοιχη ημερομηνία μετά την πάροδο των ... ετών.

Άρθρο 5 ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Το μετοχικό κεφάλαιο εταιρείας ορίζεται σε (0.000) χιλιάδες ευρώ διαιρούμενο σε χιλιάδες (0.000) μετοχές, ονομαστικής αξίας (X) ευρώ εκάστης.

Άρθρο 6 ΜΕΤΟΧΕΣ

1. Οι μετοχές της εταιρείας είναι..... (αναγράφεται το είδος των μετοχών).

Άρθρο 7

Όργανα της εταιρείας

Όργανα της εταιρείας είναι η Γενική Συνέλευση των μετόχων και το Διοικητικό Συμβούλιο.

Άρθρο 8

Γενική Συνέλευση

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων είναι το ανώτατο όργανο της εταιρείας, αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση και για οποιοδήποτε θέμα αφορά την εταιρεία, για τα οποία σύμφωνα με το νόμο ή το παρόν καταστατικό απαιτείται απόφαση αυτής και οι αποφάσεις της υποχρεώνουν και τους απόντες ή διαφωνούντες μετόχους.

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο ενώ οι προσκλήσεις για τη σύγκληση Γενικής Συνέλευσης γίνονται όπως ο νόμος ορίζει.

Άρθρο 9

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΘΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

1. Η εταιρεία διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από ... () έως ... () μέλη.

2. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της εταιρείας για θητεία (X) ετών που παρατείνεται μέχρι την πρώτη Τακτική Γενική Συνέλευση μετά τη λήξη της θητείας τους, η οποία όμως δεν μπορεί να υπερβεί τα (Ψ) έτη.

Άρθρο 10

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο, αμέσως μετά την εκλογή του, συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα, εκλέγοντας τον Πρόεδρο, ορίζοντας τον αναπληρωτή του και τις ιδιότητες των λοιπών μελών, καθορίζοντας συγχρόνως και τις αρμοδιότητές τους.

Άρθρο 11

ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗ ΜΕΛΟΥΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Αν για οποιοδήποτε λόγο, κενωθεί θέση Συμβούλου, οι Σύμβουλοι που απομένουν, εφόσον είναι τουλάχιστον τρεις (3), δύνανται να εκλέξουν προσωρινά αντικαταστάτη για το υπόλοιπο της θητείας του συμβούλου που αναπληρώνεται. Η ως άνω αντικατάσταση είναι υποχρεωτική, όταν ο αριθμός των μελών του Συμβουλίου περιοριστεί κάτω από το ελάχιστο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 7 παρ. 1 του παρόντος, έτσι ώστε να συμπληρωθεί το όριο αυτό.

Σε κάθε περίπτωση τα μέλη αυτού δεν επιτρέπεται να είναι λιγότερα των τριών (3).

Άρθρο 12

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ

Η εταιρική χρήση είναι δωδεκάμηνης διάρκειας και αρχίζει την 1η Ιανουαρίου/ 1η Ιουλίου κάθε έτους και λήγει την 31 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους/ 30 Ιουνίου του επόμενου έτους.

Άρθρο 13

ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΥΤΩΝ - ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΕΡΔΩΝ

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας καταρτίζονται στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο και δημοσιεύονται με επιμέλεια αυτού σύμφωνα με τα οριζόμενα κάθε φορά από το νόμο.

Ο έλεγχος των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα κάθε φορά στο νόμο.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 44α του Κ.Ν. 2190/1920 όπως ισχύει, η διάθεση των καθαρών κερδών της εταιρείας γίνεται με τον ακόλουθο τρόπο:

α) Προηγείται η διάθεση του ποσοστού για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού, όπως ορίζει το άρθρο 72 παρ. 1 του Ν.

2725/1999. Για το σκοπό αυτό αφαιρείται τουλάχιστο το δέκα τοις εκατό (10%) των καθαρών κερδών. Η υποχρέωση για τη δημιουργία αυτού του αποθεματικού υφίσταται ανεξάρτητα του ύψους του αποθεματικού σε σχέση με το κεφάλαιο της εταιρείας.

β) Ακολουθεί η διάθεση του ποσού που απαιτείται για την καταβολή του μερίσματος, που προβλέπεται από το Άρθρο 3 του α.ν. 148/1967 (ΦΕΚ 173 Α'), όπως ισχύει.

γ) Η Γενική Συνέλευση διαθέτει ελεύθερα το υπόλοιπο.

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ

Άρθρο 14

Για όσα θέματα δεν ρυθμίζει το παρόν καταστατικό, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920, όπως κάθε φορά ισχύει.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 15

ΚΑΛΥΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΚΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Το προβλεπόμενο στο άρθρο 5 του παρόντος καταστατικού αρχικό μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας, εκ χιλιάδων (000.000) ευρώ θα καλυφθεί ως εξής:

Άρθρο 16

Εξαιρετικά η πρώτη εταιρική χρήση της εταιρείας αρχίζει από την καταχώρηση στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) του παρόντος καταστατικού και, εφόσον απαιτείται, της Διοικητικής απόφασης της αρμόδιας εποπτεύουσας αρχής για την χορήγηση άδειας σύστασης και έγκρισης του καταστατικού, και θα λήξει την

Άρθρο 17

ΣΥΝΘΕΣΗ ΠΡΩΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο που θα διοικήσει την εταιρεία μέχρι την πρώτη Τακτική Γενική Συνέλευση αποτελείται από τους:

- 1) Πλήρη στοιχεία ταυτότητας (ονοματεπώνυμο, ονοματεπώνυμο γονέων, αριθμός δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου, τόπος και χρόνος γέννησης, πλήρης διεύθυνση κατοικίας, Α.Φ.Μ.), Πρόεδρος.
- 2) Πλήρη στοιχεία ταυτότητας (ονοματεπώνυμο, ονοματεπώνυμο γονέων, αριθμός δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου, τόπος και χρόνος γέννησης, πλήρης διεύθυνση κατοικίας, Α.Φ.Μ.), Αναπληρωτή πρόεδρο.
- 3) Πλήρη στοιχεία ταυτότητας (ονοματεπώνυμο, ονοματεπώνυμο γονέων, αριθμός δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου, τόπος και χρόνος γέννησης, πλήρης διεύθυνση κατοικίας, Α.Φ.Μ.), Μέλος.
- 4)

Άρθρο 18
ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

Για τον έλεγχο της πρώτης εταιρικής χρήσης ορίζεται/ορίζονται ...

Άρθρο 19
ΕΥΘΥΝΗ

Πρόσωπα που έχουν ενεργήσει με το όνομα αυτής της υπό ίδρυση εταιρείας ευθύνονται για τις πράξεις αυτές απεριόριστα και εις ολόκληρο. Ευθύνεται όμως μόνη η εταιρεία για τις πράξεις που έγιναν ρητά στο όνομά της κατά το ιδρυτικό στάδιο, εάν μέσα σε τρεις μήνες από την απόκτηση της νομικής προσωπικότητας αυτής ανέλαβε τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτές τις πράξεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.
ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ
ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

1. Η ανώνυμη εταιρεία συνιστάται υποχρεωτικά με συμβολαιογραφικό έγγραφο από την Υπηρεσία Μίας Στάσης (Συμβολαιογράφος) του Ν. 3853/2010 εκτός αν από άλλες διατάξεις προβλέπεται κάτι διαφορετικό.
2. Για τις διεθνείς συναλλαγές της εταιρείας, η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος θα αποδίδονται σε πιστή μετάφραση ή με λατινικά στοιχεία.
3. Το ελάχιστο Μετοχικό Κεφάλαιο ανέρχεται σε 24.000 ευρώ και είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά τη σύσταση της ανωνύμου εταιρείας ενώ η ονομαστική αξία κάθε μετοχής δεν μπορεί να οριστεί κατωτέρα των τριάντα λεπτών (0,30) του ευρώ ούτε ανωτέρα των εκατό (100) ευρώ.
4. Η ανώνυμη εταιρεία μπορεί να ιδρυθεί και από ένα μόνο πρόσωπο ή να καταστεί μονοπρόσωπη οπότε στη περίπτωση αυτή τα στοιχεία του μοναδικού της εταίρου δημοσιεύονται στο Γ.Ε.ΜΗ.
5. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται τουλάχιστο από τρία μέλη, ενώ μέλος του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να είναι και νομικό πρόσωπο εφόσον αυτό προβλέπεται στο καταστατικό. Στη περίπτωση αυτή το νομικό πρόσωπο υποχρεούται να ορίσει ένα φυσικό πρόσωπο για την άσκηση των εξουσιών του νομικού προσώπου ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου.
6. Το καταστατικό της ανώνυμης εταιρείας μπορεί να ορίζει άλλες διατυπώσεις ή βραχύτερες προθεσμίες πρόσκλησης για τη σύγκληση του διοικητικού συμβουλίου κατά παρέκκλιση αυτών που προβλέπονται στο νόμο.
7. Στο καταστατικό μπορεί να ορίζεται κατ' εξαίρεση και άλλος τόπος στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή πέραν της έδρας στον οποίο μπορεί να συνεδριάζει έγκυρα το διοικητικό

συμβούλιο.

8. Εφόσον προβλέπεται στο καταστατικό το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει με τηλεδιάσκεψη με παρόντα ή όλα τα μέλη του.

9. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει και άλλο πρόσωπο πέραν του Προέδρου που υπογράφει τα πρακτικά του διοικητικού συμβουλίου και αντίγραφα εκδίδονται από τα πρόσωπα αυτά χωρίς να απαιτείται επιπλέον υπογραφή.

10. Τα καταστατικό μπορεί να προβλέπει κατά την ίδρυση της ανωνύμου εταιρείας το διορισμό προέδρου, αντιπροέδρου, διευθύνοντος συμβούλου ή πρόσωπα με άλλη ιδιότητα και αρμοδιότητες για το πρώτο διοικητικό συμβούλιο μπορεί να γίνει και με το καταστατικό.

11. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει και την έκδοση εξαγοράσιμων μετοχών.

12. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει και την εκλογή αναπληρωματικών μελών στο διοικητικό συμβούλιο.

13. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει τη δυνατότητα επέκτασης εφαρμογής του άρθρου 23 παρ. 5 και σε άλλα πρόσωπα πέραν αυτών που ορίζονται στο νόμο.

14. Το καταστατικό σε περίπτωση ύπαρξης προνομιούχων μετοχών πρέπει να ορίζει με σαφήνεια το προνόμιο ενώ μπορεί να προβλέπει άλλο χρόνο μετατροπής από το χρόνο λήψης της σχετικής δήλωσης όταν οι προνομιούχες μετοχές είναι μετατρέψιμες σε κοινές.

15. Το καταστατικό μπορεί να απαλλάσσει την ανώνυμη εταιρεία από την υποχρέωση έκδοσης μετοχικών τίτλων οπότε θα πρέπει να ορίζει πως αποδεικνύεται η μετοχική ιδιότητα.

16. Η θητεία του διοικητικού συμβουλίου σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί τα 6 έτη.